

Handläggare
Patricia AntonTill
Arbetsmarknadsnämnden
den 21 april 2020**Ärende 10**

Samverkansversion

Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023 för Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att godkänna Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Karina Uddén
arbetsmarknadsdirektörUlrika Klemets
ekonomichefAmanda Broman Hernbäck
administrativ chefArja Lindholm
it- och kommunikationschefBengt Jönsson
avdelningschef
Vuxenutbildning StockholmChristina Wattjersson
avdelningschef
Jobbtorg Stockholm**Arbetsmarknadsnämnden**Jónína Gísladóttir
HR-chefKarin Eriksson-Bech
utvecklingschef

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	5
1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	5
1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	6
2 Nämndens verksamhetsområde	7
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	35
3.1 Drift.....	35
3.2 Investeringar.....	39
4 Lokalförsörjningsplan.....	40
4.1 Inledning	40
4.3 Annan kommunal verksamhet.....	40
4.3.1 Nuläge 31 januari 2020	40
4.3.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet	43
4.4 Övrigt	45
4.4.1 Bedömd hyreskostnadsutveckling	45
4.4.2 Samverkan.....	45
4.4.3 Lokaler vars hyresavtal är uppsägningsbara inom tre år	45

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Inledning

Nämndernas arbete med ”Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023” syftar till att beskriva och analysera de kommande årens utveckling samt konsekvenserna för staden. Nämnderna ska analysera den framtida utvecklingen på ett och tre års sikt.

Det budgetunderlag och de analyser som arbetsmarknadsnämnden tagit fram bygger i stort sett helt på de förutsättningar som var kända vid ingången av mars månad 2020. Annat har inte varit möjligt med hänsyn tagen till stadens tidplan för arbetet med budgetunderlaget.

Samtidigt kan vi konstatera att dessa förutsättningar med all säkerhet helt kommer att ändras mot bakgrund av den pågående coronaviruskrisen och hanteringen för att minska smittspridningen som staden, landet och världen är mitt uppe i våren 2020. Detta kommer att påverka förutsättningarna de närmaste åren på ett sätt som idag inte går att överblicka.

Dagligen kommer rapporter om inbromsningar i ekonomin, varsel och hot om nedläggningar och konkurser. De flesta bedömare menar att en lågkonjunktur är högst trolig. Hur lång, djup eller hur den kommer att slå kan ingen förutspå – världen står inför en helt okänd situation. Nämnden följer utvecklingen mycket nära för att säkerställa att verksamheter och insatser, om behov finns, riktas om och sätts in där de gör mest nytta och för att säkerställa att omställningen sker uthålligt och proaktivt.

Situationen på arbetsmarknaden och i ekonomin kommer att få stora återverkningar på staden och på arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde. Erfarenheter från tidigare ekonomiska kriser ger oss en del kunskap om vad vi kan ha beredskap för. Inför det kommande året och 2021 gör nämnden därför följande antaganden som direkt kan påverka nämndens verksamheter.

- Det finns tecken på att en lågkonjunktur kan drabba Stockholmsregionen – och staden – särskilt hårt. Många branscher och företag kommer att minska sin personalstyrka vilket ökar arbetslösheten. I Stockholm är det främst besöksnäringen, turistnäringen, hotell- och restaurang, transport och kulturbranschen som drabbats först. Flera av dessa näringar är viktiga samverkansparter för nämnden när det handlar om att hitta jobb till aspiranter, men även till sfi-studerande och studerande inom vuxenutbildningen.
- Nämndens samverkan och med arbetsgivare som syftar till att nämndens målgrupper som ska komma ut i arbete och att utbildningar är relevanta för arbetsmarknaden kommer fortsatt vara mycket viktig. Utformningen och prioriteringarna i arbetet behöver anpassas till efterfrågan och rådande läge. Många företag och branscher kommer att ha fullt nog med att ta hand om redan anställd personal. Samtidigt som arbetskraftsutbudet kan komma att öka inom vissa sektorer finns fortsatt hög efterfrågan och bristyrken inom andra.
- Arbetsförmedlingen kommer att få en kraftigt ökad belastning i en tid när hela organisationen står i stor förändring. Det finns anledning att anta att förmedlingens resurser kommer att koncentreras till grupper som nu blir arbetslösa och beroende av A-kassa, vilket får till följd att de grupper som staden främst arbetar med befaras prioriteras lägre.

- De grupper som har svagast ställning på arbetsmarknaden kommer förmodligen att få en än mer utsatt position. Många med korta anställningskontrakt, timanställningar och liknande kommer att förlora sina jobb och sin försörjning. Konkurrenten om befintliga jobb hårdnar avsevärt mellan olika utsatta grupper på arbetsmarknaden. Behovet av stöd och arbetsmarknadsinsatser från staden för de mest utsatta grupperna kan förväntas öka rejält. Antalet aspiranter vid Jobbtorg Stockholm kan förväntas stiga.
- Unga kommer att vara en särskilt utsatt grupp vid en djup lågkonjunktur. Forskning från tidigare kriser har visat att unga som i stor utsträckning kommit in på arbetsmarknaden via tillfälliga anställningar, vikariat och liknande, i hög utsträckning åker ut från arbetsmarknaden vid en lågkonjunktur – och att dessa dessutom har svårt att komma in igen även när arbetsmarknaden återhämtar sig. Fler unga kommer att hamna utanför arbete och studier och ha behov av stöd och insatser för att öka sina möjligheter på arbetsmarknaden när situationen vänder.
- Behovet av och efterfrågan på vuxenutbildning kommer att öka då fler väljer att utbilda sig för att stå bättre rustade när arbetsmarknaden vänder. Fler kommer att vilja kompetensväxla för att få jobb. Behovet av yrkesutbildningar och kombinationsutbildningar för kortutbildade kan antas öka.

Sammantaget ser nämnden ett väsentligt ökat behov av och tryck på stadens verksamheter både inom Jobbtorg Stockholm och inom Vuxenutbildning Stockholm under 2020-2021.

Samverkan med Arbetsförmedlingen, stadsdelsnämnderna och regionens arbetsgivare kommer att behöva stärkas liksom den regionala samverkan för att stödja tillväxt och anpassa utbud av arbetsmarknadsinsatser och utbildningsinsatser till en ny situation på arbetsmarknaden.

Det är i dagsläget svårt att göra närmare ekonomiska beräkningar med anledning av ovanstående men nämnden kommer under våren att noga följa utvecklingen och komma med fördjupade analyser.

Karina Uddén

1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- Arbetsmarknadsnämnden ska anpassa utbudet av arbetsmarknadsinsatser med hänsyn tagen till utvecklingen på arbetsmarknaden och förändringar inom Arbetsförmedlingen.
- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsätta utveckla en anpassad vuxenutbildning, genom att exempelvis vidareutveckla kombinationsutbildningar (yrkesutbildning med integrerad sfi undervisning) och utöka antalet platser inom dessa.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla arbetssätt för att motivera fler till studier.
- Arbetsmarknadsnämnden ska arbeta för att minska glapp i övergången mellan skola och arbetsliv. Studiemotiverande och andra insatser som kan erbjudas unga 16-19 år inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) samt unga 20-29 år som står utanför skola och arbetsmarknad ska fortsätta utvecklas. Detta är särskilt viktigt för en lågkonjunktur. Vidare ska nämnden utveckla övergångar för individer från exempelvis språkinträdning och gymnasiesärskola till vuxenutbildningen.
- Arbetsmarknadsnämnden ska ha en aktiv roll i feriejobbans utveckling, genom att bland annat bidra till arbetet med ökat antal platser med inriktning entreprenörskap.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla stödet till nyanlända att snabbare komma ut i arbete och studier. Detta ska ske genom samverkan med företag och branscher, stadsdelsnämnder, Arbetsförmedlingen och civilsamhället, främst genom Integrationspakten och Etableringscentrum.
- Arbetsmarknadsnämnden ska arbeta för en stärkt samhällsvägledning, med särskilt fokus på att utveckla bostadsvägledningen samt vägar för civilsamhället att bidra i arbetet.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla och stärka stödet till personer med funktionsnedsättning. Ett arbete för att säkra implementering och efterlevnad av metoder och arbetssätt som tas fram i projekt som är riktade till målgruppen behöver därmed göras.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla arbetet med stöd och extra anpassningar inom vuxenutbildningen, genom stöd till elever samt uppföljning och stödinsatser hos skolor.
- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsätta arbeta för ökad trygghet i staden, genom bland annat fortsatt samarbete med de sociala insatsgrupperna och genom att utveckla stödet till unga med kriminell bakgrund.

1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- Arbetsmarknadsnämnden ska arbeta för ett stärkt samarbete med näringslivet och för att utveckla företagans möjligheter att bidra till social hållbar utveckling och integration, genom bland annat Integrationspakten och samverkan med Stockholms Business Region
- Arbetsmarknadsnämnden ska vidareutveckla partnerskap med näringslivet inom bristyrkesbranscher.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utöka antalet mentorer inom mentorskapsprogrammen för att ge fler inskrivna inom nämndens verksamheter kontakter med näringslivet och

därmed skapa ökade möjligheter till arbete inom relevant bransch.

- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsätta samverka med näringslivet kring utbildning, i syfte att uppnå hållbara etableringar i arbetslivet samt möta arbetsmarknadens kompetensförsörjningsbehov. En viktig del i detta är arbetet som görs inom ramen för Kompetensarena Stockholm, som syftar till att utveckla en modell för samverkan med företags- och branschorganisationer och skapa möjligheter för arbetsgivarna till ökad delaktighet.
- Arbetsmarknadsnämnden ska stärka arbetsgiversamverkan, för att skapa fler vägar in på arbetsmarknaden för nämndens målgrupper.
- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsatt arbeta för en långsiktig samverkan med högskolor och universitet, för att höja kvaliteten inom nämndens utbildningar och säkerställa att rätt utbildning ges på rätt nivå för att bland annat minska matchningsproblematiken i Stockholm.

1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsätta bidra till minskade kostnader för staden genom att fortsätta möjliggöra för stockholmarna att gå från bidrag till utbildning, arbete och egen försörjning.
- Arbetsmarknadsnämnden ska stärka verksamhets- och avtalsuppföljningen inom vuxenutbildningen i syfte att säkerställa hög kvalitet.
- Arbetsmarknadsnämnden ska stärka analys och uppföljning av insatser, i syfte att öka kostnadseffektiviteten och höja kvaliteten.
- Arbetsmarknadsnämnden ska stärka sin innovationsförmåga genom upphandling, digitalisering och utvecklingsprojekt.
- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsätta effektivisera sin resursanvändning genom digitala lösningar och utvecklad samverkan mellan nämndens verksamheter och med samarbetsaktörer.
- Arbetsmarknadsnämnden ska skapa förutsättningar för en hållbar lokalanvändning genom strategisk lokalförsörjningsplanering.
- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsatt bevaka möjligheterna att använda europeiska socialfonden och andra externa finansieringskällor för att stärka nämndens utvecklingsarbete inom olika områden.

2 Nämndens verksamhetsområde

2.1 Trender och omvärld

Stockholms stad och län har en växande befolkning och har under längre tid varit landets starkaste tillväxtregion. Utvecklingen på arbetsmarknaden och behovet av försörjningsstöd påverkar nämndens verksamheter. Arbetsmarknadens snabbt ökande krav på att arbetskraften ska vara välutbildad har stor påverkan och ställer stora krav på de insatser som görs för grupper som idag har en svag ställning på arbetsmarknaden. Nämndens samverkan med arbetsgivare och branscher har blivit allt viktigare för att stärka kompetensförsörjning och matchning i Stockholmsregionen. En viktig faktor för den kommande planperioden är reformeringen av Arbetsförmedlingens uppdrag och verksamhet. Exakt vad denna kommer att innebära och hur den fortsatt kommer att påverka stadens arbete återstår att se.

2.1.1 Utvecklingen på arbetsmarknaden

Arbetsförmedlingens prognos 2019-2021 visar på en fortsatt stark arbetsmarknad, samtidigt som avmattningen i ekonomin blir allt mer tydlig. Trots att både antalet jobb och antalet sysselsatta fortsätter att öka, gör de det i betydligt lägre takt. Under 2020 bedömer Arbetsförmedlingen i prognosen daterad december 2019 att arbetslösheten i riket stiger från 6,8 procent 2019 till 7,2 procent. Under 2021 bedöms arbetslösheten nå 7,4 procent.

Den största utmaningen under de kommande åren är den stigande långtidsarbetslösheten. Sökandesammansättningen bland de inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen har förändrats de senaste åren, där cirka tre av fyra arbetssökande nu bedöms stå längre ifrån arbetsmarknaden och mer än var tredje inskrivna arbetslös saknar en gymnasieutbildning. Antalet arbetslösa som har varit utan arbete mer än tolv månader ökar.

Efter att antalet arbetslösa minskat sedan 2015 har en vändning på Stockholms läns arbetsmarknad nu skett. I 16 av länets kommuner ökar arbetslösheten, medan det omvända gäller i nio kommuner. På ett års sikt har antalet arbetslösa i Stockholms län ökat med 20 600 personer och räknas därmed till 90 900 personer. Bland de arbetslösa är 48 000 män och 43 000 kvinnor, vilket följer det mönster som syns även nationellt.

I december 2019 var det 48 620 kvarstående arbetssökande inskrivna vid Arbetsförmedlingen i Stockholms stad. Av dessa var 20 555 personer arbetslösa och kunde omgående ta ett arbete. Därutöver fanns det 11 205 personer i program med aktivitetsstöd. Från december 2018 till december 2019 har de arbetssökande ökat med 2,2 procent (1 032 fler), de arbetslösa ökat med 9,1 procent (1 711 fler) och personer i program med aktivitetsstöd ökat med 9,3 procent (952 fler).

Inom ett stort antal av de yrken som hittills har haft goda eller mycket goda jobbmöjligheter bedöms det råda brist på utbildad arbetskraft även på fem års sikt. Det handlar framförallt om yrken inom offentligt finansierade verksamheters kärnområden - vård och omsorg, skola samt hälso- och sjukvård. Detsamma gäller för flertalet yrken inom bygg och anläggning, data/it och tekniskt och naturvetenskapligt arbete.

Arbetsförmedlingen har fram till våren 2020 identifierat tre tydliga utmaningar för Stockholms läns arbetsmarknad under de kommande åren. Dessa är: utrikesföddas inträde på arbetsmarknaden, effektiv matchning och att motverka långa tider i arbetslöshet. Bristen på arbetskraft har hittills bedömts att fortsätta, däribland inom transport, hotell- och restaurang,

skola, sjukvård och omsorg. I skrivande stund råder stor osäkerhet kring hur den globala och landets ekonomi, och därmed även stadens ekonomiska förutsättningar, kommer att utvecklas. Prognoser har hittills tagit avstamp i en avmattning, medan det finns tecken på att det kan övergå i en lågkonjunktur, vilket även skulle påverka arbetsmarknaden, arbetslösheten och efterfrågan på arbetskraft. Branscher som har haft mycket stark tillväxt och inneburit en väg in för många med kort utbildningsbakgrund, exempelvis besöksnäringen, kan få en betydligt svagare eller rentav negativ utveckling. Detta kan i förlängningen resultera i en ökad inströmning både till vuxenutbildningen och jobbtorgen.

2.1.2 Utveckling inom vuxenutbildningen

Den kommunala vuxenutbildningen har under det senaste decenniet fått en alltmer strategisk och central betydelse inom arbetsmarknadspolitiken. Mycket tyder på att denna utveckling kommer att förstärkas under de kommande åren, vilket i sin tur kommer att innebära krav på att möta ett ökat antal elever och ett fortsatt proaktivt utvecklingsarbete. För vuxna med kort utbildningsbakgrund som står långt från arbetsmarknaden, däribland många nyanlända, utgör vuxenutbildningen en möjlighet till utbildning som möter individens behov.

Vuxenutbildningen är också en viktig aktör för att möta arbetsmarknadens ständigt skiftande behov, genom att bland annat erbjuda möjlighet till yrkesväxling. Stockholms stad har en väl utbyggd vuxenutbildning som fyller en viktig funktion i regionens kompetensförsörjning och utgångspunkten är och har varit att stadens vuxenutbildning står öppen för alla.

Antal elever inom utbildning i svenska för invandrare (sfi) är starkt kopplat till migrationsströmmar 1-5 år tillbaka i tiden. Den fördröjda effekten beror bland annat på Migrationsverkets handläggningstider och antal år i sfi-utbildning. Under år 2018 började antalet kursdeltagare inom sfi att minska och trenden fortsatte under 2019. För 2020 och åren framöver väntas en marginell ökning. Dock kan omvärlds- och på arbetsmarknadsläget förändras som en konsekvens av den pågående coronakrisen, vilket i sin tur kan komma att påverka volymerna inom sfi.

Vuxenutbildningen har en stor utmaning i att utveckla insatser för de grupper som har allra sämst förutsättningar på arbetsmarknaden utifrån språknivå och utbildningsbakgrund. Att lyckas med detta är av största vikt inte bara ur arbetsmarknadssynpunkt utan även för hela samhällsutvecklingen med tanke på de stora utbildningsklyftor som har etablerats och fortsatt växer.

På nationell nivå har steg tagits mot stora förändringar kring vuxenutbildningen, som bland annat innebär att komvux på ett tydligare sätt ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet, en ökad prioritering av de med störst behov av utbildning sett till individens situation på arbetsmarknaden, en ökad statlig finansiering av gymnasial yrkesutbildning inom komvux (yrkesvux) och en ökad stimulans till utbildningar där språkstudier integreras med yrkesutbildningen.

Vuxenutbildningen i Stockholms stad har till stor del redan införlivat dessa förändringar i verksamheten men det ökade fokuset på frågorna från nationell nivå stärker stadens möjlighet att ytterligare vidareutveckla arbetet.

2.1.3 Utvecklingen vad gäller försörjningsstöd

Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd i Stockholms stad ligger på en historiskt låg nivå. Under 2018 och 2019 sågs en svag ökning. Utvecklingen framöver är i dagsläget svår att

förutsäga.

2.1.4 Nyanlända

I januari 2020 var drygt 3 850 nyanlända mellan 16-64 år folkbokförda i Stockholms stad inskrivna på Arbetsförmedlingen, varav ca 1 970 deltog i etableringsprogrammet. Det är en minskning jämfört med motsvarande period föregående år. (Se nedan tabell.)

Stockholms stad	Januari 2020	Januari 2019
Antal nyanlända inom Arbetsförmedlingens verksamhet (36 månader från uppehålls- och arbetstillstånd)	3 851	6 039
varav inom etableringsprogram/etableringsuppdrag (24 månader av de 36 månaderna)	1 971	3 471

Vuxenutbildning och arbetsmarknadspolitiken har en viktig utmaning i att tillvarata och komplettera kompetensen hos dessa, men även hos andra nyanlända, däribland nyanlända från EU/EES-land. Vidare påverkas nämndens verksamheter även av migration längre tillbaka i tiden.

Inför 2020 är Länsstyrelsens skattning att Stockholms stad ska ta emot omkring 1 656 nyanlända, varav 856 på anvisning. År 2019 tog staden emot 2 480 nyanlända, varav 1 188 på anvisning. Beräkning av anvisningsbara platser till kommuner sker på årsbasis. Sett till Migrationsverkets prognos kan antas att antalet nyanlända som tas emot i kommunen fortsätter minska åren 2021 och 2022, förutsatt att nuvarande fördelning mellan kommunerna består. Detta väntas påverka nämndens verksamheter framöver, men med en fördröjd effekt. Ett antal externa faktorer kan dock påverka, vilket gör antagandet osäkert. De upptrappningar som idag sker i vissa konfliktdrabbade områden kan exempelvis leda till ökade migrationsströmmar.

2.1.5 Arbetsförmedlingens omstrukturering

Arbetsförmedlingen är en central samverkanspart för arbetsmarknadsnämnden och dess pågående omstrukturering av uppdrag och arbetssätt förväntas påverka nämndens samarbete med myndigheten. Förändringsarbetet förväntas pågå till och med 2022 då en ny organisation ska finnas på plats, men oklarheter kvarstår kring exakt hur den nya myndigheten ska se ut och vilket uppdrag den ska ha.

Det råder en generell osäkerhet kring kommunernas framtida roll i arbetsmarknadspolitiken. Den service och det stöd som Arbetsförmedlingen hittills har erbjudit sina kunder kommer att vara under förändring tills en ny myndighet finns på plats 2022, vilket kan innebära att staden behöver tillhandahålla ett utökat stöd för personer som står långt från arbetsmarknaden. En ny organisation och ett förändrat uppdrag för Arbetsförmedlingen kan även komma att påverka förutsättningarna för Jobbtorg Stockholms verksamheter, bland annat utifrån Arbetsförmedlingens planerade upphandling av privata matchningsleverantörer. En särskild utredare, utsedd av regeringen, ska utreda frågan om kommunernas rättsliga möjligheter att i ett sådant upphandlingssystem kunna tillhandahålla arbetsmarknadsinsatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingens omstrukturering kan även komma att påverka de insatser som

myndigheten erbjuder och vilka målgrupper som prioriteras för olika insatser. Omfattningen av arbetsmarknadsutbildningar har minskat under 2018 och 2019 och regeringen tillförde därför extra resurser i höstbudgeten 2019, i syfte att öka antalet personer som deltar i arbetsmarknadsutbildningar och för att motverka bristen på arbetskraft inom vissa yrken. Även insatsen extratjänster tillfördes nya medel i höstbudgeten 2019 och kommer därför även framöver att vara ett verktyg för kommunen för att främja långtidsarbetslösas och nyanländas etablering på arbetsmarknaden.

2.1.6 Agenda 2030 - utmaningar kopplade till mål och delmål

Arbetsmarknadsnämnden har ett särskilt målsvar för mål 1 *Ingen fattigdom* (tillsammans med socialförvaltningen), mål 4 *God utbildning för alla* (tillsammans med utbildningsförvaltningen) och mål 8 *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt* (tillsammans med stadsledningskontoret). Nämndens analys av mål och delmål visar att de huvudsakliga utmaningarna kopplade till nämndens uppdrag och verksamhetsområden är följande:

Mål 1 Avskaffa fattigdom

- Andelen hushåll med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd och den genomsnittliga tiden med ekonomiskt bistånd har ökat de senaste tio åren. Arbetsmarknadsprognosen pekar på att gruppen långtidsarbetslösa kommer att öka under planperioden, samtidigt som ett ökat behov av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet redan registreras i Stockholm.
- Det finns stora skillnader i andel biståndstagare och andel förvärvsarbetande i olika delar av staden. Det finns därmed utmaningar i att utjämna skillnaderna inom staden.
- Främsta orsaken till fattigdom är arbetslöshet och vissa grupper har en särskilt utsatt situation på arbetsmarknaden. Det gäller främst personer utan gymnasiekompetens (19,8 % arbetslösa i februari 2019) och utrikes födda (12,8 % arbetslösa i februari 2019), där utrikes födda kvinnor utgör en särskilt utsatt kategori inom denna målgrupp. Även arbetslösa med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga tillhör dem som har en utsatt position på arbetsmarknaden.

Mål 4 God utbildning för alla

Befolkningen i Stockholm har generellt en hög utbildningsnivå, men personer som inte har fullföljt gymnasiet har betydande svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden och få en trygg anställning. Arbetsmarknadsnämnden har tillsammans med utbildningsnämnden identifierat följande som stadens främsta utmaningar för att uppnå mål fyra:

- Bristande likvärdighet inom utbildningssystemet. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få möjlighet att lyckas. Elevers förutsättningar och möjligheter till en bra framtid och att kunna göra egna livsval påverkas i dag av kön, bakgrund och geografisk bostadsort.
- Skillnader i befolkningens utbildningsnivå. Stadens befolkning är generellt sett välutbildad, men andelen med kort utbildningsbakgrund har ökat under de senaste åren. Internationella undersökningar av grundläggande färdigheter inom läsning, räkning och problemlösningsförmåga bland ungdomar och vuxna visar att skillnaderna i den svenska befolkningen mellan lågutbildade och högutbildade är förhållandevis stora jämfört med andra länder. I förlängningen får det konsekvenser för

kortutbildades inkomst, hälsa och välbefinnande, men också för deras barns framtida livschanser.

- Lärarbristen. Den enskilt viktigaste faktorn för elevers lärande är en utbildad och engagerad lärare. Stockholms stad kommer under den kommande tioårsperioden att behöva rekrytera cirka 1 100 lärare och 600 förskollärare varje år, vilket inte motsvaras av antalet nyutexaminerade lärare.

Mål 5 Jämställdhet

Jämställdhet är en förutsättning för att nå de övriga hållbarhetsmålen. En av de stora utmaningarna kopplade till nämndens uppdrag är utrikesfödda kvinnors sysselsättningsnivå och svårighet att etablera sig på arbetsmarknaden. En utmaning är även att utjämna skillnader i tillgång till insatser och resultat för kvinnor och män samt val av utbildning, där dessa finns.

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- Det råder i dagsläget brist på arbetskraft i en del sektorer, samtidigt som vissa grupper har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Brist på arbetskraft hämmar jobbtillväxt och näringslivsutveckling. En fungerande kompetensförsörjning är också viktig för en ökad välfärd och en socialt hållbar stad. Arbetsmarknaden utvecklas mot att bli allt mer kunskapsintensiv och de arbetslösas kompetens motsvarar inte arbetsgivares krav på utbildning och kompetens.
- Unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) är en sårbar grupp. Gruppen har visserligen minskat något under 2010- talet i Stockholm, men år 2017 tillhörde 14 705 ungdomar UVAS, vilket var drygt 8 % av befolkningsgruppen 16-29 år.

2.1.7 Ny lagstiftning och nya regelverk

Studiestartsstödet

I höstbudgeten 2019 bedömde regeringen att studiestartsstödet bör finnas kvar och tillförde 140 miljoner kronor årligen under budgetperioden. Av dessa tilldelas Stockholms län under 2020 ca 72 miljoner kronor.

Intensivår

Som en del i det som i januariavtalet beskrivs som en *svensk nystart* föreslogs i budgeten ett intensivår inom ramen för etableringsprogrammet. Intensivåret ska bestå av en kedja av språkintensiva och yrkesnära insatser som ges parallellt eller efter varandra under en relativt kort sammanhängande period för att nyanlända ska komma snabbare in på arbetsmarknaden. Syftet är att deltagarna efter intensivåret ska vara matchningsbara mot arbetsmarknaden och komma i arbete inom ett år efter påbörjat intensivår. Ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra intensivåret. När intensivåret förväntas vara infört är ännu inte bestämt.

Ändrade statsbidrag för yrkesvux

Villkoren för statsbidrag inom yrkesvux förändras från och med 2021. Ändringen innebär att kommunerna ska bekosta tre sjundedelar av det antal platser som kommunen får statsbidrag för, till skillnad mot tidigare krav på hälften. Förändringarna omfattar yrkesvux och yrkesvux som kombineras med sfi (kombinationsutbildningar). Vidare införs möjlighet att få statsbidrag för stödjande insatser med 35 000 kronor per årsstudieplats för yrkesvux som kombineras med sfi och svenska som andraspråk.

2.1.8 Aktuella utredningar

2019:04 Utredningen om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken

Utgångspunkten för Arbetsförmedlingens reform är att det ska finnas likvärdiga tjänster hos fristående aktörer i hela landet. Det kan dock uppstå situationer med konstaterat otillräckligt tillhandahållande av arbetsmarknadspolitiska tjänster och det behövs därför en analys och bedömning av rättsläget när det gäller kommunernas möjlighet att kunna tillhandahålla insatser för arbetssökande på uppdrag av och med ersättning från Arbetsförmedlingen. Påverkan på marknadsförutsättningarna och konkurrensneutraliteten för det reformerade systemet samt tydligheten i ansvarsfördelningen mellan stat och kommun ska också beskrivas. Uppdraget ska redovisas senast den 29 maj 2020.

Lagrådsremiss "Komvux för stärkt kompetensförsörjning"

I lagrådsremissen föreslås att de övergripande målen med utbildning inom komvux ska kompletteras så att det framgår att den även ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet och ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning. Vidare föreslås att prioriteringsregeln inom komvux ändras så att de med störst behov av utbildning prioriteras. Detta innebär att inte bara de med minst utbildning utan även bland annat arbetslösa och vuxna i behov av yrkesväxling ska prioriteras vid urval till utbildningen. Det föreslås även att särskild utbildning för vuxna (särvox) upphör som egen skolform och införlivas i komvux. Vidare föreslås en ny och förenklad betygsskala för grundläggande nivå och sfi. Betygsskalan ska bestå av betygen Godkänt och Icke godkänt.

Lagändringarna som innebär att målet för komvux kompletteras och att särvox blir en del av komvux föreslås träda i kraft den 1 juli 2020. Lagändringar som innebär en ny betygsskala i delar av komvux föreslås träda i kraft den 1 januari 2022. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2021.

2018:06 Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (KLIVA)

En särskild utredare ska utreda behovet av förändringar när det gäller kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och sfi i kombination med annan utbildning. Syftet är att analysera förutsättningarna för att sfi-elever ska kunna erbjudas en utbildning av god kvalitet som motsvarar elevernas behov och förutsättningar samt att förbättra genomströmningen inom sfi och underlätta övergången till och kombinationer med andra vuxenutbildningar. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 november 2020.

2018:01 Utredningen om planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola

En särskild utredare ska föreslå hur utbildning inom gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särvox) bättre kan planeras och dimensioneras utifrån regionala och nationella kompetensbehov, bl.a. för att åstadkomma ett bättre resursutnyttjande. Utredaren ska föreslå hur en regionalt baserad modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning kan utformas och hur den kan finansieras. Utredningstiden har förlängts, uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2020.

Departementspromemorian "Bättre studiestöd till äldre"

I promemorian som presenterades i januari 2020 föreslås att åldersgränser för rätt till

studiestöd ska höjas och återbetalningsregler ska ändras. Det föreslås även extra studieveckor till studerande över 40 år. Effekter av förslagen kan leda till att fler inleder studier inom stadens vuxenutbildning. Bestämmelserna föreslås träda i kraft i olika omgångar mellan oktober 2021 och januari 2022.

SOU 2019:69 Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande

I slutbetänkandet som presenterades i januari 2020 lämnade Valideringsdelegationen 2015–2019 förslag och bedömningar för att ett sammanhållet, nationellt och permanent system för validering ska kunna införas så att fler personer ska kunna få sitt kunnande kartlagt, bedömt och erkänt. Utredningens förslag berör den kommunala vuxenutbildningen då Valideringsdelegationen bl.a. föreslår att det skall bli en skyldighet för kommunen att tillhandahålla validering inom komvux samt att kommunernas uppdrag att erbjuda inledande kartläggning skall förtydligas. Om dessa förändringar införs bedömer Valideringsdelegationen att förändringarna skulle leda till ökade kostnader för kommunerna, bland annat på grund av merkostnader för att kunna erbjuda flexibla upplägg för kompletteringsutbildningar efter validering.

SOU 2018:03 Betygsutredningen

Utredningen tillsattes i april 2018 och har i uppdrag att utreda och föreslå hur ämnesbetyg kan införas i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. De ska även utreda och lämna förslag på justeringar i betygssystemet för alla skolformer. Syftet med utredningen är att främja elevers, såväl flickors som pojkars, kunskapsutveckling och att betygen bättre ska spegla elevers kunskaper. Frågor som ingår i uppdraget är bl.a. att:

- föreslå en modell för ämnesbetyg för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, analysera hur denna modell ska förhålla sig till vuxenutbildningen
- analysera om, och i så fall föreslå hur, kompensatoriska inslag ska införas i betygssystemet för alla skolformer som har betyg
- föreslå sätt att synliggöra och dokumentera elevens kunskapsutveckling när kunskapsnivån inte motsvarar ett godkänt betyg
- kartlägga tillämpningen av lärarnas skyldighet att ta hänsyn till all tillgänglig information vid betygssättningen och vid behov förslå förändringar
- beakta att de förslag som läggs inte ska leda till betygsinflation
- analysera behovet av ytterligare insatser för att undvika betygsinflation

Utredningen har fått förlängd tid och uppdraget ska redovisas den 29 maj 2020.

Promemorian "Språkplikt - Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd"

Regeringen föreslår i en promemoria att det införs ett tillägg i 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om att den enskilde vid behov ska delta i grundutbildning i svenska för att anses stå till arbetsmarknadens förfogande, en så kallad språkplikt för den som uppbär försörjningsstöd.

Syftet med tillägget om språkplikt är att tydliggöra vikten av att delta i språkutbildning för den enskilde för att därigenom förbättra möjligheten att få ett arbete och att etableras i Sverige.

2.1.9 ESF – kommande programperiod

Arbetsmarknadsnämnden har under nuvarande programperiod drivit och medverkat i ett flertal projekt delfinansierade av Europeiska Socialfonden (ESF). Nuvarande period sträcker sig till 2020 och arbetet med inriktning för ett nationellt program för nästa programperiod 2021-2027 är nu i full gång. Vilken inriktning och vilka prioriteringar som kommer att känneteckna den kommande programperioden är i dagsläget oklart men förslag pekar på att arbetsmarknadsperspektivet kompletteras med större inslag av vuxenutbildning, samt socialt och holistiskt perspektiv.

Medel från Europeiska Socialfonden är en viktig finansieringskälla för nämndens strategiska utvecklingsarbete. Det finns skäl att förvänta sig att förhandlingarna om EU:s långtidsbudget kan dra ut på tiden, vilket kan leda till att programmen blir försenade och träder i kraft först efter 2021. Detta innebär i sin tur att möjligheterna till extern finansiering för utvecklingsarbete begränsas de närmaste åren.

2.2 Vuxenutbildning Stockholm

2.2.1 Utmaningar inom vuxenutbildningen

Med en arbetsmarknad som har svårt att hitta arbetskraft med efterfrågad kompetens samtidigt som en ökande andel av de arbetssökande står långt från arbete, kvarstår fokus på utbildning som ett centralt steg på vägen till jobb. Detta gäller både nationellt och i staden. I händelse av omfattande varsel inom vissa branscher och en eventuell lågkonjunktur förväntas fler personer vara i behov av vuxenutbildning för att kunna ta sig tillbaka in på arbetsmarknaden.

Komvux på grundläggande och gymnasial nivå har traditionellt varit utformad för elever som vill läsa in en eller ett par kurser för att få en fullständig gymnasiekompetens, komma in på en högskoleutbildning eller läsa en yrkesutbildning för att byta yrke. Dessa utgör majoriteten av eleverna och merparten är relativt självgående. Kurserna är dock komprimerade jämfört med ungdomsskolan vilket förutsätter god studievana, förmåga att planera sin tid och att arbeta på egen hand. Erfarenheten visar att utlandsfödda med gymnasiekompetens och/eller högskoleutbildning klarar väl att studera inom komvux, även om de i vissa fall behöver mera vägledning och information inför studierna och visst stöd under utbildningen.

Växande målgrupper med betydligt större behov

De stockholmare som har svårast att komma in på arbetsmarknaden och som behöver vuxenutbildning mest har dock helt andra förutsättningar. Utrikesfödda med kort tidigare utbildningsbakgrund utgör majoriteten av eleverna inom sfi. Många av dem har relativt goda förutsättningar att snabbt integreras om de får rätt insatser. Men få av dem läser idag samtliga sfi-kurser och därefter en gymnasieutbildning, vilket ofta krävs för en hållbar anställning. För att de ska kunna få ett hållbart arbete och att matchningsproblematiken på arbetsmarknaden ska minska behöver de nås och motiveras till fortsatta studier, samtidigt som utbildningen behöver anpassas till deras förutsättningar i större utsträckning. Exempelvis genom att kurser studeras i sammanhållna grupper med fler lärarledda timmar och anpassat undervisningsmaterial. Även studiehandledning på modersmål, kuratorkontakt och studie- och yrkesvägledning är behov i högre utsträckning.

För att möta deras behov och mål om egen försörjning har nämnden utvecklat anpassade

utbildningspaket:

Kombinationsutbildningar

Sfi-elever med 7-12 års skolbakgrund som klarat ett par sfi-kurser, kan läsa en yrkesutbildning på gymnasial nivå med sfi-undervisningen integrerad. Utbildningen ges inom ett bristyrke, exempelvis som barnskötare eller undersköterska, samtidigt som den ger kunskaper i svenska. Det krävs att lärarna kan anpassa sin undervisning och pedagogiska metoder till en målgrupp som saknar de basala förkunskaper som tidigare elevkullar har haft. Kombinationsutbildningar kännetecknas av ett nära samarbete med företagen. Utbildningarna visar på goda resultat, de flesta får godkända betyg och en övervägande majoritet av dem som fullföljer utbildningen får arbete – ofta på sin praktikplats. Inom ramen för de nya avtalen för upphandling av kommunal vuxenutbildning får skolorna möjligheter att skapa kombinationsutbildningar inom samtliga yrkesområden. Detta förväntas leda till fler platser och inriktningar, något som gynnar utrikesfödda kortutbildade med mål om att snabbt skaffa sig ett yrke och en försörjning.

Sfi grund

Sfi-elever med 0-6 års skolbakgrund kan läsa sfi samtidigt som de får kunskaper i andra ämnen som är nödvändiga för att förstå och kunna verka i samhället, däribland matematik och samhällskunskap. Ett annat syfte är att ge eleverna tillräckligt med kunskaper för att kunna läsa vidare på grundläggande kurser.

Sfi jobb

I nya avtal för komvux är Sfi Jobb en nyhet. Utbildningen ska vara anpassad för elever med kortast utbildningsbakgrund och ges i nära samarbete med arbetsgivare. Inom ramen för ESF-projektet Hållbar Etablering utvecklas en yrkesutbildning anpassad för elevgruppen i egen regi, i nära samverkan med branscher. Ambitionen är att bygga vidare på Sfi grund och ge de studerande en realistisk väg till jobb och egen försörjning.

Sfi med yrkesinriktning

Sfi-elever med 7-12 års skolbakgrund, som är nybörjare i svenska, kan läsa sfi med yrkesinriktning, vilket innebär att sfi kombineras med orienterande utbildningar mot vidare studier och mot olika yrken. Genom nya avtal utökas verksamheten till extern regi.

Fortsatta satsningar krävs

Arbetsmarknadsnämnden ser ett stort behov av att fortsätta anpassa vuxenutbildning för att dessa grupper som står längst från arbetsmarknaden ska kunna stärka sin ställning i samhället och etablera sig på arbetsmarknaden. Traditionella sätt att planera utbildning och undervisa behöver vidareutvecklas för att möta behoven hos dessa förnyade målgrupper, vilket ställer höga krav på lärare och skolledare. Exempelvis behöver lärare oavsett ämne ha ett svenska som andraspråk (sva) -perspektiv i sin undervisning, då många studerande är utrikesfödda. Ämneslärare behöver samplanera och i vissa fall gemensamt genomföra undervisning i samarbete med sva-lärare för att lyckas skapa ämnesintegrerade utbildningar.

Utvecklingen av den anpassade vuxenutbildningen är resurskrävande och ställer krav på nämnden att fokusera och arbeta uthålligt. Det handlar om att fortsätta driva utvecklingen av de redan framtagna utbildningarna, men även att skapa nya utbildningar samt att utöka antalet utbildningsplatser.

Satsningarna ligger i linje med Agenda 2030 och mål 4.4 *Öka antalet personer med färdigheter för ekonomisk trygghet* och 4.6 *Alla människor ska kunna läsa, skriva och räkna*. I Agenda 2030 lyfts målsättningen fram att väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland tekniska färdigheter och yrkeskunnande, för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap. Majoriteten av studerande inom anpassade utbildningar är kvinnor, vilket även gör detta till en viktig jämställdhetsfråga.

Parallellt ser nämnden att ansvarsfördelningen mellan stat och kommun skulle behöva förtydligas när det gäller utbildning med stark koppling till jobb, speciellt för grupperna med kortast utbildningsbakgrund. Det finns ett behov av att följa utvecklingen när det gäller Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildningar och vilka målgrupper dessa utbildningar är tillgängliga för, t.ex. genom att samplanera och föra en dialog med Arbetsförmedlingen för att säkerställa att relevanta utbildningar finns för alla målgrupper.

2.2.2 Omställning och vidareutbildning högre upp i åldrarna

De flesta bedömare menar att behovet av att byta yrke kommer att öka i framtiden på grund av arbetsmarknadens strukturomvandling och att pensionsåldern höjs. Vissa yrken kommer att försvinna och andra tillkomma. Ett eventuellt införande av mer generösa studiestöd för äldre kan leda till att fler vill studera högre upp i åldrarna. Sammantaget medför förändringarna förväntade volymökningar inom komvux, främst inom yrkesutbildningen.

Många med utländsk examen behöver komplettera sin utbildning för att kunna verka i Sverige. För vissa handlar det om mindre kompletteringar gällande praktiska kunskaper medan andra saknar de teoretiska delarna från ett yrke som de arbetat inom. De som inte har utbildning eller erfarenheter som är gångbara på den svenska arbetsmarknaden kan behöva utbilda sig på nytt eller omskola sig till ett annat yrke. Arbetsmarknadsnämnden behöver även utveckla möjligheter till validering av tidigare utbildning där det är möjligt.

En grupp inom komvux består av personer som har en gymnasieutbildning men som ändå inte får jobb och behöver skaffa sig en annan utbildning för att bli attraktiva på arbetsmarknaden. Den här gruppen omfattas inte av en rättighet att studera inom komvux, men kommuner kan välja att erbjuda dem utbildning och i dagsläget låter Stockholm denna grupp studera.

2.2.3 Stärka arbetet med stöd och extra anpassningar

Grundprincipen är att elever i behov av extra anpassningar ska kunna studera på samma villkor som andra elever. För att främja alla elevers kunskapsutveckling ska lärmiljön på varje enhet vara tillgänglig. Med lärmiljö menas hela den miljö och det sammanhang som en elev befinner sig i under en skoldag, och tillgängligheten ska anpassas utifrån såväl fysiska som pedagogiska och sociala dimensioner. Målgrupperna inom vuxenutbildningen har de senaste åren förändrats mot bakgrund av migrationsströmmar och arbetsmarknadens krav på utbildad arbetskraft. Konsekvensen är många elever med svårigheter att tillgodogöra sig reguljära studier och som ofta inte har svenska som modersmål.

Att öka tillgängligheten för elever med funktionsnedsättning är ett generellt utvecklingsområde inom vuxenutbildningen, som inte har samma lagkrav som grund- och gymnasieskolan i frågorna. Nämnden har under senare år infört krav på specialpedagog hos alla skolor och tillfört resurser och ett utvidgat uppdrag till Studieteamet, som är nämndens centrala elevhälsoteam. Det nya uppdraget som har möjliggjorts av medel från Sociala investeringsfonden har främst handlar om:

- Förstärkning av stöd till sfi-elever. Från att tidigare ha riktat sig till elever inom grundläggande och gymnasial nivå har verksamheten breddats till att även omfatta sfi-elever med funktionsnedsättning eller inlärningssvårigheter. Nya arbetssätt har införts för att fånga upp sfi-elever vid inskrivningen till sfi. Bedömningen är att detta kommer leda till en successiv ökning av individärenden från 2020 och framåt.
- Konsultativt stöd till skolor. Teamet som tidigare har arbetat individbaserat har under projektiden utvecklat kanaler och verktyg för att stärka skolornas kompetens och förmåga att anpassa tillgängligheten i klassrummet eller utbildningen. Det handlar exempelvis om utbildning i strategier för kollegial handledning, kompetensutveckling om alternativa läroverktyg, hjälp i uppbyggandet av stödteam på skolan samt strategier för att hantera psykisk ohälsa i studier. En majoritet av skolorna som tagit del av stödet har varit sfi-skolor.

Medlen från Sociala investeringsfonden upphör 31 december 2020. Nämndens bedömning är att de tjänster som fonden finansierat behövs behållas för att möta ökningen av individärenden samt den stora efterfrågan av konsultativt stöd från skolorna. Att arbetet kan fortsätta med samma tempo och styrka är centralt för att bibehålla utvecklingen av tillgängliga lärmiljöer inom vuxenutbildningen.

Satsningarna ligger i linje med Agenda 2030 och mål 4.A *Skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer*. Det handlar om att bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för personer med funktionsnedsättning samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

2.2.4 Kompetensförsörjning till bristyrken inom stadens verksamheter

Staden står inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjning inom en rad olika områden. Bland annat har äldreomsorgen och förskolan stora och växande rekryteringsbehov beroende på bland annat ökat antal äldre, stora barnkullar, inflyttning och pensionsavgångar. Bland redan anställda finns en grupp som saknar den utbildning som krävs för yrket. För att dessa sektorer ska kunna präglas av hög kvalitet behövs att personalen har en adekvat utbildning. Vidare är goda kunskaper i svenska språket viktigt för att medarbetare ska kunna göra sig förstådda. Staden gör återkommande utbildningssatsningar för att stärka kompetensförsörjningen. Arbetsmarknadsnämnden är samverkanspart i detta arbete och ser positivt på att få ett utökat uppdrag i detta arbete. Nämndens vuxenutbildning i egen regi har både erfarenhet och kompetens för att kunna erbjuda relevanta utbildningar och ser gärna en utveckling mot att utbilda även nya yrkesgrupper där det kan komma att råda brist. Detta förutsätter dock en stadsövergripande viljeinriktning och resurser avsatta till kompetensutveckling.

2.2.5 Förstärka övergångar till studier

För att lyckas med integrationen av nyanlända och kortutbildade samt med arbetsmarknadens kompetensförsörjning behöver fler personer utbilda sig. Nämnden arbetar därför med att skapa övergångar för individer från språkintrödn, jobbtorg, gymnasiesärskola och arbetsförmedling in till vuxenutbildningen. Fokus ligger på att överbrygga organisatoriska glapp för individen. Det ställer krav på samverkan, flexibilitet och individnära resurser.

Arbetet ger goda resultat och ett lärande exempel är arbetsmarknadsnämndens samverkan med utbildningsnämnden kring övergångar från språkintrödn. Samverkan har

möjliggjorts genom inrättandet av Elevteamet Komvux som har utvecklat innovativa och systematiska arbetssätt för ungdomars övergångar till vuxenutbildning. Elevteamet har sökt upp ungdomarna i gymnasieskolan och gett information om deras möjligheter inom vuxenutbildningen och uppmuntrat fortsatta studier. Ungdomarna har erbjudits studie- och yrkesvägledning och en planering för övergången via teamet. Slutligen har ungdomarna erbjudits studiehandledning på modersmål från Elevteamet, vilket förbättrat ungdomarnas möjligheter att klara av den krävande utbildningen. Insatserna under 2019 resulterade i att det i skrivande stund finns ett hundratal nyanlända ungdomar som studerar en kombinationsutbildning med goda chanser till arbete efter fullföljd utbildning. Ungdomarnas studieresultat är goda och avbrotten få.

Att skala upp arbetet med övergångar är väsentligt för att nå stadens målsättningar för integration och avsikter inom program för delaktighet och trygghetsprogram. Framför allt handlar det om fortsatt finansiering av Elevteam Komvux vars finansiering genom sociala investeringsfonden upphör 31 december 2020. Satsningarna ligger i linje med flertalet delmål under Agenda 2030 och målet om *God utbildning för alla*.

2.2.6 Upphandling av vuxenutbildning

Avtalen med externa anordnare av vuxenutbildning löper på högst fyra år, vilket innebär att en ny upphandling behöver påbörjas under planperioden. Befintliga ramavtal, som har konstruerats på ett nytt sätt och utifrån målgruppernas behov, behöver utvärderas och eventuellt revideras. En förnyad analys av aktuella former för anskaffning av utbildning behöver genomföras.

2.2.7 Vuxenutbildning i egen regi

Ungefär 20 procent av stadens vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt sfi bedrivs inom nämndens egna skolor. Utöver detta bedrivs särskild utbildning för vuxna (Lärvux) helt i egen regi och detsamma gäller stadens 18 yrkeshögskoleutbildningar.

Den delen av skolornas utbildningsuppdrag som motsvarar upphandlad utbildning sker på samma villkor och med samma ersättning som gäller för de externa utbildningsanordnarna. Vid sidan av det reguljära utbildningsuppdraget ska egen regin också anordna utbildning inom ramen för uppdraget att bidra till stadens egen kompetensförsörjning. Det kan handla om yrkesutbildning på gymnasial nivå till anställda som saknar formell utbildning eller att matcha personer som står utanför arbetsmarknaden till rätt utbildning och som sedan kan anställas inom de bristyrken som staden identifierat. Det kan också handla om språkutbildning för anställda som har relevant utbildning på gymnasie- eller högskolenivå, men har bristande kunskaper i svenska.

En annan mycket viktig del av nämndens egna skolors uppdrag handlar om att bedriva utvecklingsarbete, till exempel i form av metodutveckling eller att skapa nya utbildningskoncept inom områden där adekvata insatser för att möta målgruppernas behov och förutsättningar tidigare saknats. Ett konkret exempel på detta är utveckling av kombinationsutbildningar, där sfi och yrkesutbildning på gymnasial nivå integreras. Kostnaderna för utvecklingsinsatserna ryms inte inom ordinarie ersättning till skolorna. Förvaltningen arbetar med att få till en effektivare resursanvändning inom egen regin. Det är också viktigt att tydligt definiera utvecklingsuppdraget och hur detta ska ersättas.

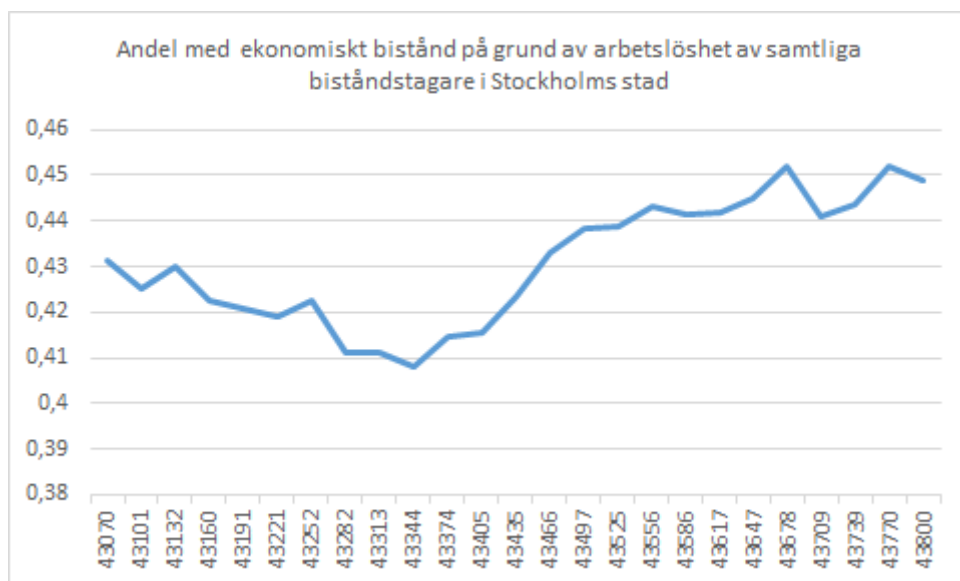
2.3 Jobbtorg Stockholm

Enligt arbetsmarknadsprognosen gör den sjunkande efterfrågan, tillsammans med den fortsatta bristen på arbetskraft med efterfrågad kompetens att konjunkturläget i Stockholms län avtar något fram till slutet av 2020, med risk att fortsätta försvagas de kommande åren. Till detta kommer konsekvenser av den snabba inbromsning av ekonomin som nu sker under våren 2020. Långtidsarbetslösheten bedöms stiga och bli en stor utmaning under planperioden, som en konsekvens av bland annat den förändrade sammansättningen av arbetslösheten som innebär att allt fler står längre från arbetsmarknaden. För de grupper som redan idag har svårt att konkurrera om jobben innebär en förändrad arbetsmarknad, präglad av strukturomvandling och en avtagande efterfrågan på arbetskraft samt färre subventionerade jobb, minskade möjligheter att komma in i arbetslivet. Det handlar främst om arbetslösa med högst förgymnasial utbildning, arbetslösa med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och arbetslösa födda utanför Europa, det vill säga grupper som redan idag får stöd och arbetsmarknadsinsatser från Jobbtorg Stockholm. Inom dem utgör utrikes födda kvinnor med kort utbildning en särskilt utsatt grupp.

2.3.1 Målgrupper och stöd

Jobbtorg Stockholms har i uppdrag att stötta försörjningsstödstagare (18-64 år) till självförsörjning genom arbete eller studier. Utöver det arbetar jobbtorgen även uppsökande för att nå och ge stöd till unga 16-19 år som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret, unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar och kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden, med särskilt fokus på utrikesfödda kvinnor. Jobbtorg Stockholm bidrar härigenom till de globala målen i Agenda 2030 om minskad fattigdom och god utbildning för alla.

Verksamheten påverkas av sammansättningen av gruppen försörjningsstödstagare. Trots att antalet hushåll med ekonomiskt bistånd ligger fortsatt på en historiskt låg nivå, har andelen hushåll med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd (10-12 månader) ökat de senaste tio åren, från 40 procent år 2009 till 55 procent år 2019. Även den genomsnittliga tiden med ekonomiskt bistånd har ökat, från 6,9 månader 2009 till 8,9 månader 2019. Från mitten av 2018 registreras även en ökning av andelen biståndstagare med arbetslöshet som försörjningshinder. Mot bakgrund av arbetsmarknadsläget, bedöms denna grupp att fortsatt växa under planperioden.

Till detta kommer konsekvenser av den kris som i dagsläget utspelas på arbetsmarknaden. I händelse av en lågkonjunktur kommer utsatta grupper att drabbas särskilt hårt. Forskning från tidigare kriser visar också att unga som i stor utsträckning kommit in på arbetsmarknaden via tillfälliga anställningar, vikariat och liknande, i hög utsträckning åker ut från arbetsmarknaden vid en lågkonjunktur – och att dessa dessutom har svårt att komma in igen även när arbetsmarknaden återhämtar sig. Fler unga kommer att hamna utanför arbete och studier och ha behov av stöd och insatser för att öka sina möjligheter på arbetsmarknaden när situationen vänder.

Personer med sociala skäl eller sjukskrivning som försörjningshinder

Från stadsdelsförvaltningarna kommer också signaler om ett ökat behov av att stötta målgrupper med sociala skäl eller sjukskrivning som försörjningshinder. Detta behov ökar i takt med att allt fler stadsdelsnämnder lägger ner sina egna arbetsmarknadsinsatser. Som en konsekvens av det har en ansvarsförskjutning från stadsdelsnämnderna till arbetsmarknadsnämnden skett i praktiken, vilket också stadsrevisionen konstaterar i rapporten om stadens arbetsmarknadsinsatser ("Stadens arbetsmarknadsinsatser Nr 1 2020", Dnr:3.1.1-108/2019). Arbetsmarknadsnämnden anser att det behöver förtydligas vad stadsdelsnämndernas ansvar för förberedande insatser inför jobbtorg innebär. En av de främsta faktorerna som inverkar på Jobbtorg Stockholms möjligheter att ge individuellt stöd till arbete och studier är vilket parallellt stöd den enskilde får av socialtjänsten vad gäller behov inom andra livsområden än arbete/studier. Att detta stödbehov är omhändertaget är ofta avgörande för att en person ska ha förutsättningar att följa en planering mot arbete/studier på Jobbtorg Stockholm. De gemensamma bedömningsinstrumenten som används för att tydliggöra ansvar kring individens stödbehov spelar därför en viktig roll. Eftersom FIA (Förutsättningar inför arbete), en fördjupad kartläggning som Socialstyrelsen tagit fram, används mindre och mindre i staden, ser arbetsmarknadsnämnden ett behov av att socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden tar fram en egen fördjupad bedömning som ett komplement till IB (Initial bedömning; utrednings-, dokumentation – och bedömningsinstrument som används inom ekonomiskt bistånd och Jobbtorg Stockholm). Det fördjupande instrumentet skulle på så vis få en mer naturlig plats i utredning och planering, än vad FIA får idag.

Stadsdelsnämndernas arbetsmarknadsinsatser har i stor utsträckning varit av typen förrehabiliterande insatser. Inom detta område är Samordningsförbundet Stockholms stad en viktig aktör då det finns en stor grupp som har behov av samordnade insatser från flera myndigheter. FINSAM-samverkan är betydelsefull för att överbygga de glapp som finns mellan de olika myndigheternas ansvar och kompetensområden där individen riskerar att inte få det stöd som behövs. I nuläget drivs mycket av utvecklingsarbetet genom FINSAM i projektform, vilket innebär en utmaning när insatser ska implementeras i ordinarie verksamhet. Det finns exempel på insatser som inte kan implementeras i ordinarie verksamhet då ingen av myndigheterna är beredda att ta huvudansvar utifrån sitt ordinarie uppdrag och ansvarsområde. Nämnden anser därför att stadens principiella hållning i den fortsatta FINSAM-samverkan bör vara att FINSAM-medel i första hand används till långsiktiga samverkansformer, arbetssätt och insatser inom de samverkande parternas samlade ansvarsområden som syftar till samordnade rehabiliteringsinsatser för individen. För särskilt angelägna projekt bör ställning tas till hur resultatet långsiktigt ska kunna tas om hand och vem som ansvarar för det.

Personer med kort utbildningsbakgrund

Med utgångspunkt i arbetsmarknadsläget och för att öka lågutbildade aspiranternas möjligheter att komma in på arbetsmarknaden, bedömer arbetsmarknadsnämnden att det behövs ett fortsatt fokus under planperioden på att vidareutveckla och erbjuda kompetenshöjande insatser samt motivera fler till studier som en väg till egen försörjning. Studie- och yrkesvägledning och samverkan med vuxenutbildningen kring anpassade utbildningar för jobbtorgens målgrupper är prioriterade områden. Arbetsmarknadspolitiken och utbildningspolitiken blir allt mer sammanvävda, vilket också innebär behov av en allt större integration av utbildning i Jobbtorg Stockholms insatser. Denna utveckling visar också på positiva resultat för individers arbetsmarknadsetablering, särskilt då utbildningar skapas utifrån rekryterande arbetsgivares behov. Studiefinansiering är en avgörande faktor där möjligheten till studiestartsstöd har gett positiva effekter på andelen lågutbildade aspiranter som inleder studier. Men i och med att formerna för utbildning blir fler och allt mer integrerade med arbetsmarknadsinsatser ser nämnden även att beslut om i vilken utsträckning individer tillåts studera med försörjningsstöd påverkar individers möjlighet att ta del av dessa.

Personer med funktionsnedsättning

Behovet av välfärdstjänster kommer att fortsätta växa och det finns en stor rekryteringsutmaning vad gäller flera yrkesgrupper samtidigt som många står utanför arbetsmarknaden. Personer med funktionsnedsättning är en av de grupper som har svårare att få och behålla ett arbete på svensk arbetsmarknad. Förutom insatser riktade till att rusta individer för arbetsmarknadens krav behöver även insatser riktas till arbetsgivare för att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

Då utveckling av metoder och insatser till stor del bedrivs med extern finansiering i olika projekt är resurserna begränsade, vilket i sin tur skapar viss sårbarhet när det gäller implementering och efterlevnad av framtagna arbetssätt. I dagsläget deltar nämnden i utvecklingsarbeten som finansieras med externa medel inom exempelvis arbetsdifferentiering, arbetslivsinriktad rehabilitering och integrering av IPS inom psykosvården. Det gäller även för det arbete som görs för att stärka övergångarna från gymnasiesärskolan till arbete och studier eller för att stödja ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser att komma in i

arbetslivet.

Arbetsdifferentiering

Nämnden deltar i ett ESF-finansierat projekt som drivs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), "Fler vägar in – breddad rekrytering", som syftar till att utveckla strategier för att skapa fler vägar till arbete för personer med funktionsnedsättning. Projektet arbetar exempelvis för att skapa en modell för arbetsdifferentiering som innebär att bredda rekryteringsunderlaget genom att anpassa och avgränsa vissa arbetsuppgifter med syfte att skapa nya befattningar som kan sökas och tillsättas av personer som har en funktionsnedsättning. Projektet kommer att avslutas under 2020 och en förutsättning för att kunna implementera modellen är att staden skapar en ny tjänstebefattning för yrkesgruppen serviceassistenter.

"Bron/Rätt stöd för mig"

"Bron/Rätt stöd för mig" är ett projekt som syftar till att utveckla stöd i övergången från gymnasiesärskola och från daglig verksamhet till arbete och studier. Utredningar från Socialstyrelsen visar att cirka 24 procent av dem som går ut gymnasiesärskolan blir hemmasittare och 47 procent får daglig verksamhet, trots att många har en vilja och en förmåga att komma vidare mot arbete och studier. Daglig verksamhet visar i sin tur på stora inlåsnings effekter. Endast 0,2 procent går vidare till arbete enligt en rapport från Socialstyrelsen, detta trots att Socialstyrelsens bedömning är att cirka 10 till 15 procent av dem som idag har daglig verksamhet skulle kunna arbeta eller studera med rätt stöd.

Genom projektet kommer en samarbetsmetod att utvecklas mellan gymnasiesärskolan, Arbetsförmedlingen, stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsnämnden. Projektet avslutas 2022 och för att kunna implementera samarbetsmetoden bedömer arbetsmarknadsnämnden att det finns ett resursbehov motsvarande tre lotstjänster.

Kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden

Kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden, där utrikes födda kvinnor med kort utbildningsbakgrund utgör en särskilt utsatt kategori, är en målgrupp med stort behov av vägledning och grundläggande information av arbetsmarknaden. För att nå dessa kvinnor behöver nämnden under planperioden fortsätta att arbeta uppsökande, men även stärka stödet. År 2019 togs det exempelvis fram en utbildningsmodul i samarbete med Restaurangakademien i Stockholm, vars syfte är att erbjuda kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden en utbildning inom restaurangbranschen. Då satsningen har haft goda effekter, planerar nämnden att fortsätta erbjuda insatsen till målgruppen, förutsatt att resurser för det kommer att finnas under planperioden.

I stadens budget för 2017 fick arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att samverka med stadsdelsnämnderna i deras uppdrag att utveckla metoden "Stadsdelsmammor" för att i ökad utsträckning nå och erbjuda stöd framförallt till nyanlända kvinnor i respektive stadsdel. Stadsdelsmammor stöttar kvinnor att till exempel vända sig till socialtjänst, få information om arbetsmarknadsinsatser, möjlighet att studera sfi samt att skriva in sina barn på förskola, vilket bidrar till både ökad kunskap om och ökat förtroende för myndigheter, men även till ökad integration. Arbetsmarknadsnämnden har genom ett EASI (The Employment and Social Innovation programme)-finansierat projekt kunnat erbjuda metodutveckling för stadsdelsnämnderna och en plattform för erfarenhetsutbyte. Även handledning för

Stadsdelsmammorna har erbjudits. Eftersom projektet upphör under 2021 avslutas även arbetsmarknadsnämndens uppdrag. Nämnden ser stadsdelsmammor som en viktig insats för att nå en mycket prioriterad målgrupp och ett fortsatt arbete skulle vara av stort värde, men eftersom projektet som har finansierat arbetet upphör under 2021 upphör även nämndens möjligheter att finansiera arbetet.

Unga 16-19 år som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret, KAA

Befolkningsprognosen för Stockholm visar att antalet ungdomar i åldern 16-19 år förväntas öka kraftigt från 34 800 ungdomar 2018 till 40 887 ungdomar 2023. 2028 beräknas ungdomsgruppen bestå av 45 300 ungdomar. Med utgångspunkt i nuvarande andel ur åldersgruppen som återfinns inom KAA förväntas gruppen öka med cirka 1 000 ungdomar under planperioden samt fortsätta öka i samma takt även efter denna period. För att upprätthålla nuvarande kapacitet gör nämnden bedömningen att personalen inom KAA behöver utökas.

Även utbudet av insatser riktade till unga inom KAA behöver utökas och utvecklas. Möjligheten för ungdomar under 20 år att studera vid komvux har förbättrats under 2019, vilket har resulterat i att en mindre grupp ungdomar kan läsa vid olika skolor och får tillgång till ett större utbud av utbildningsmöjligheter. För att kompensera ungdomarna för det stöd de tidigare fick via Skolslussen finns studiecoacher anställda inom nämnden för att stödja ungdomarna och ersättning för SL-kort och matersättning betalas ut.

Det finns även ett behov att i vissa fall kunna erbjuda ungdomar under 18 år möjligheten att studera vid folkhögskolor, vilket enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är möjligt att göra i de fall andra möjligheter till studier inte bedöms fungera. Nämndens bedömning är att behovet handlar om ett fåtal platser per år, men att insatsen kan ha mycket stor betydelse för enskilda individer. Kostnaden bedöms ligga i ram med en plats vid ungdomsgymnasiet.

Unga 20-29 år inom det uppsökande uppdraget

Totalt finns i Stockholm cirka 15 000 unga vuxna som står utanför arbete och studier. Målgruppen för det uppsökande arbete som nämnden bedriver är unga som har ett större stödbehov och där Arbetsförmedlingens insatser inte bedöms tillräckliga. Bland de unga som skrivs in finns både unga ”hemmasittare”, unga med psykisk ohälsa och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, unga med avbruten skolgång, unga med en kriminell bakgrund och unga med en missbruksproblematik, såväl som unga med en mindre uttalad problematik, men med behov av ett starkt individuellt stöd för att etablera sig i arbete eller studier. Det höga antalet som nås (2 183 individer år 2019) och att en stor andel av dem som skrivs in i nämndens verksamheter avslutas till arbete eller studier (cirka 72 procent år 2019) indikerar att det uppsökande arbetet har betydelse för att öka antalet unga som arbetar eller studerar i Stockholm. Det uppsökande arbetet av unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) och inkluderingen på arbetsmarknaden av denna målgrupp är också ett av de områden som nämnden anser behöver prioriteras kopplat till måluppfyllelsen av Agenda 2030.

Arbetet med uppsökande verksamhet påbörjades redan 2011 och har utvecklats både med ordinarie resurser och med projektanslag från ESF. I budgeten för 2020 ges nämnden i uppdrag att fortsätta utveckla arbetet för att nå och erbjuda stöd till målgruppen. För att upprätthålla kvalitet samt ha möjlighet att vidareutveckla det uppsökande arbetet 2021 ser nämnden behov av ökade resurser.

Unga med kriminell bakgrund

Jobbtorg Stockholm får framförallt inom ramen för samverkan med de sociala insatsgrupperna kontakt med ungdomar med en kriminell bakgrund. Även i det uppsökande arbetet nås en del unga med liknande problematik. Dessa unga har behov av snabba, men långsiktiga insatser som kan motivera till en livsstilsförändring. För vissa fungerar de ordinarie insatserna inom jobbtorgen, men för andra krävs särskilda insatser som i möjligaste mån ges i nära samverkan med stadsdelsnämnderna. I dagsläget erbjuds särskilt stöd inom ramen för Arbetslagsanställningar, där målgruppen erbjuds en betald arbetsträning i kombination med stöd i en förändringsprocess. Här behöver ett utvecklingsarbete ske med särskilt fokus på stöd i övergången till ordinarie anställningar för att ge ytterligare effekt. Insatsen behöver också utvecklas så att unga som av olika skäl inte kan delta i insatser tillsammans med övriga i målgruppen kan ges möjlighet till liknande stöd, men på individuella placeringar, vilket är mer resurskrävande.

Nyanlända inom Jobbtorg Stockholm

För att påskynda etableringen på arbetsmarknaden för nyanlända och minska behovet av försörjningsstöd efter etableringstiden erbjuder Jobbtorg Stockholm vissa insatser för nyanlända inom etableringen, i samverkan med Arbetsförmedlingen, stadsdelsnämnderna och stadens anläggningsboenden.

En insats som genomförs är matchningsstöd till nyanlända i slutet av etableringen som bor på stadens boenden. Detta arbetssätt har gett mycket goda resultat och kan fortsätta att utvecklas under planperioden, bland annat genom en stärkt samverkan med Integrationspaktens medlemmar. I dagsläget har nämnden utifrån stark efterfrågan från stadsdelsförvaltningarna avsatt fyra matchare till insatsen som finansieras med ordinarie resurser. Statistik från SHIS bostäder över utflytten av nyanlända från stadens boenden visar på en kraftig ökning under planperioden. 2020 uppgår antalet hushåll för utflytt till 237, under 2021 till 537 hushåll och 2022 till 555 hushåll. Om förvaltningen ska kunna utöka insatsen i relation till antalet personer som kommer att befinna sig i slutet av etableringen och bor på stadens boenden under planperioden behövs ytterligare resurser och ett formulerat uppdrag.

Nämnden utvecklar även konceptet ”Möjligheternas dag” som är ett återkommande rekryteringsevent förlagt på de lokala jobbtorgen, där möjligheter till arbete och studier presenteras. Integrationspaktens medlemmar bjuds in att delta och rekryteringstillfällen kommer därigenom att erbjudas nyanlända.

2.3.2 Arbetssätt

Fokus under planperioden kommer även fortsatt att vara tidig matchning med parallellt stöd, i syfte att stärka aspirantens förmåga att möta krav i verklig arbetsmiljö och på så vis att stärka dennes position på arbetsmarknaden.

Supported Employment

Jobbtorg Stockholm har genom implementering av metoden Supported Employment genomfört ett utvecklingsarbete under de senaste åren. Utvecklingen stöds av forskning som visar på att åtgärder som sätts in nära arbetsmarknaden har störst möjlighet att bli framgångsrika och att en reell miljö, arbetsplats, är den lämpligaste lärandesituationen. Att arbetsförmågan tränas på den öppna arbetsmarknaden med stöd utifrån individuella förutsättningar minskar behovet av arbetsträning som separat insats i skyddad miljö.

Arbets sättet förutsätter nära samverkan med arbetsgivare.

Stockholmsjobb

För att öka möjligheterna till anställning på den öppna arbetsmarknaden ser nämnden ett behov av att fortsätta utveckla utbildningsinsatser inom ramen för Stockholmsjobb under planperioden.

I december 2019 avslutades projekt Jobbspår Stockholm Företag som hade i uppdrag att tillsammans med Arbetsförmedlingen ta fram lokala jobbspår och utveckla stöd till arbetsgivare som anställer nyanlända i sina verksamheter. Några av lärdomarna från projektet kommer att tillämpas även inom Stockholmsjobben, exempelvis behovet av förberedelse inför en utbildningsinsats. Arbetsgivarna ska ha möjlighet att påverka utbildningen, finnas med under utbildningen och stå beredda att anställa dem som klarar utbildningen. Integrationspakten är en viktig del i detta arbete då fler arbetsgivare kommer att kunna nås.

Det kommer att vara möjligt för Stockholmsjobbare att ta del av APL/praktik på en annan arbetsplats än där man har sitt Stockholmsjobb med syftet att kompetensutvecklas. Möjlighet att placera Stockholmare hos vissa av stadens upphandlade aktörer kommer också att finnas framöver. Detta blir ett sätt att intensifiera arbetet med näringslivet och det kommer att krävas resurser för att kunna koordinera arbetet inom organisationen.

Nämnden vill även lyfta fram några aspekter med påverkan på måluppfyllelsen. Då Stockholmsjobben delfinansieras med lönesubventioner från Arbetsförmedlingen, påverkar myndighetens förändrade arbetssätt och i vissa fall förlängda handläggningstider möjligheterna att placera aspiranter i Stockholmsjobb. Arbetsförmedlingen står inte längre heller för semesterersättningen, vilket gör att staden måste ta hänsyn till det vid fördelning av budgeten.

En delstudie om Stockholmsjobb håller på att slutföras inom ramen för IFAU:s forskningsprogram ”Lokala arbetsmarknadsprogram: En analys av kommunala aktivitetsprogram”. Dess slutsatser kommer att ligga som underlag för insatsens utveckling framöver. Det finns samtidigt ett fortsatt behov av att följa upp Stockholmsjobbets resultat över tid och att dessutom göra detta kontinuerligt och på ett systematiskt sätt. Möjligheterna att göra det undersöks i dagsläget. Alternativ som diskuterats är analys med stöd av Statistiska centralbyrån (SCB) och effektutvärdering med hjälp av extern leverantör. Ett arbete har påbörjats för att närmare analysera för- och nackdelar med de olika alternativen samt kostnader som dessa medför, inför beslut om tillvägagångssätt.

Samverkan kring Extratjänster

Arbetsmarknadsnämnden samverkar med Arbetsförmedlingen för att hitta arbetstillfällen inom stadens arbetsplatser för personer med rätt till lönesubventionen Extratjänst. Extratjänster riktas till personer inom Jobb- och utvecklingsgarantin samt nyanlända. Det är målgrupper där många behöver kompletterande försörjningsstöd och även stadsdelsförvaltningarna påvisar behov av utökat stöd för dessa målgrupper inför etablering på arbetsmarknaden. Under 2020 finns medel för 450 årsplatser i Stockholm. De lokala jobbtorgen ansvarar för att hitta arbetstillfällen inom staden, vilket är ett resurskrävande arbete. Det finns även behov av att utveckla stöd till arbetsgivare och individ under anställningen i samverkan med Arbetsförmedlingen, för att insatsen ska ge hållbara resultat. Tidigare fick arbetsmarknadsnämnden del av det statsbidrag som då var kopplat till antalet

Extratjänster, då detta nu är borttaget bedömer nämnden att extra resurser behövs för att fortsätta samverkan med Arbetsförmedlingen kring insatsen 2021.

Fler fristående aktörer inom Jobbtorg Stockholm

Jobbtorg Stockholm ska under planperioden i sitt utvecklingsarbete kontinuerligt pröva om upphandling av insatser kan utökas utifrån verksamhetens och målgruppernas behov och i förhållande till andra aktörers uppdrag. Ett område där det särskilt bedöms finnas behov av och förutsättningar för att upphandla insatser är kortare yrkesinriktade kurser.

2.4. Förvaltningsgemensamma utvecklingsfrågor

2.4.1 Nyanlända och målgrupper med liknande behov av stöd

Etableringscentrum

Enligt stadens budget för 2020 ska arbetsmarknadsnämnden genom Etableringscentrum erbjuda insatser i syfte att öka nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhället. Etableringscentrum ska även stärka samverkan med statliga myndigheter för ett bättre mottagande.

Ett första steg till Etableringscentrum är taget genom att ESF-projektet Hållbar etablering startade med sin analysfas i augusti 2019 och går i skarp drift 1 maj 2020. Genom projektet ska Stockholms stad, Arbetsförmedlingen och arbetsgivare utveckla metoder och stöd för att effektivisera vägen till arbete för kortutbildade nyanlända med högst förgymnasial utbildning. De övergripande målsättningarna är ökat deltagande i utbildning, ökad anställningsbarhet samt att arbetsgivare anställer kortutbildade nyanlända i större utsträckning. Projektet kommer att skapa synergieffekter med arbetsgivarsamverkan och Integrationspakten, övriga pågående projekt i staden som helt eller delvis riktar sig till samma målgrupp, sfi på studieväg 1 samt kombinationsutbildningar. Ytterligare synergieffekter skapas genom att projektet och därmed Etableringscentrum samlokaliseras med socialnämndens Intro Stockholm under våren 2020. Projektet kommer att pågå till och med juni 2022.

Inför 2021 planerar nämnden för att ta nästa steg i inrättandet av Etableringscentrum. Inriktningen är att Etableringscentrum i huvudsak ska organiseras utifrån befintliga insatser och samarbeten mellan aktörer, som tydligare kopplas samman och i vissa fall samlokaliseras. Verksamheten utvecklas därmed stegvis under de kommande åren.

Under 2020 kommer nämnden att se över vilka delar av de egna verksamheterna, riktade till nyanlända, som kan samverka eller samordnas med Etableringscentrum från och med 2021. Tillsammans med Intro Stockholm undersöks hur nämnderna kan samverka och effektivisera arbetet inom ramen för Etableringscentrum. Vidare kommer nämnden att tillsammans med socialnämnden fortsätta föra en dialog om hur samarbetsformer med statliga och andra aktörer kan effektiviseras.

För att nå stadens vision om Etableringscentrum behöver verksamheten från och med 2021 förstärkas med samhällsväglare, etableringskoordinatorer, administrativa tjänster och arbetsledning. Verksamheten behöver även flytta till gemensamma, verksamhetsanpassade lokaler. Ytterligare aktörer, såsom Region Stockholm och civilsamhället bjuds in till samarbete med Etableringscentrum. Detta kommer att samla och stärka stadens mottagande

av samtliga nyanlända som då kommer att kunna erbjudas en väg in till staden. Det som framförallt kommer att bli möjligt är att realisera tanken på att nyanlända i eget boende (EBO) ska få samma stöd och service som nyanlända som anvisas till staden (ABO). Så är inte fallet idag även om nyanlända EBO utgör i stort sett halva gruppen av stadens nyanlända.

Som ett tredje steg i utvecklingsarbetet är målsättningen att implementera hela eller delar av projektet Hållbar etablering i ordinarie verksamhet på Etableringscentrum vid halvårsskiftet 2022 när projektet upphör.

Integrationspakten

Integrationspakten är ett medlemsnätverk för arbetsgivare från näringslivet, offentlig sektor och civilsamhället som tillsammans med Stockholms stad vill bidra till en mer inkluderande arbetsmarknad och stad.

Integrationspakten har tre mål: att möta arbetsgivares behov av kompetens, att korta vägen till svenska språket, utbildning och jobb samt att stärka integrationen i Stockholm genom att fler deltar i arbetslivet. Huvudmålgruppen är nyanlända, men även andra målgrupper i behov av stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden kommer att gynnas av pakten.

Arbetsmarknadsnämndens uppdrag inom Integrationspakten är tudelat. Nämnden är dels en facilitator som förvaltar och utvecklar medlemsnätverket och dels en aktiv medlem som erbjuder andra medlemmar möjlighet till fördjupad samverkan. Detta sker med utgångspunkt i nämndens övriga uppdrag och kan exempelvis gälla arrangemang av rekryteringsträffar, uppstart av jobbspår och nya utbildningar och engagemang i stadens mentorskapsprogram.

De kommande åren ska Integrationspakten fortsätta att växa och utvecklas, både vad gäller medlemsantal och struktur samt relevans bland aktiviteterna som nätverket erbjuder medlemmarna. Under planperioden kommer även Integrationspaktens effekter och resultat för både arbetsgivare och aspiranter att tydliggöras. En stor del av arbetet kommer att handla om att identifiera och utveckla nya metoder och arbetssätt för samverkan mellan staden och Integrationspaktens medlemmar. Prioriterat är att rekrytera nya samt utveckla samarbetet med redan befintliga medlemmar vars medlemskap och samverkan med staden på tydligast sätt bidrar till måluppfyllelse. Fördjupade samarbeten mellan medlemsorganisationer och Stockholms stad formaliseras, specificeras och målsätts genom Jobbpartnerskap – nämndens befintliga verktyg för samverkan.

Jobbspår

Delegationen för unga och nyanlända till arbete (DUA) initierade under 2017-2018 ett arbete med lokala jobbspår som skulle utvecklas av Arbetsförmedlingen och kommuner i samverkan med arbetsgivare. Jobbspåren består av kedjor av utbildning och arbetsplatsnära insatser som syftar till att fler nyanlända och övriga utrikesfödda med liknande behov snabbare ska komma in på arbetsmarknaden.

DUA har det nationella uppdraget att främja och följa upp arbetet med lokala jobbspår, och både arbetsmarknadsförvaltningen och Arbetsförmedlingen har fått i uppdrag i budget respektive regleringsbrev att arbeta vidare med att utveckla jobbspår som ska leda till en snabbare etablering på arbetsmarknaden. Hittills har Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildningar och stadens kombinationsutbildningar använts som kompetensutvecklande insatser inom ramen för jobbspår.

Unga nyanlända

Ensamkommande unga, inklusive unga som omfattas av tillfälliga bestämmelser i gymnasielagen

Tillfälliga bestämmelser i gymnasielagen innebär att vissa unga nyanlända som fått beslut om utvisning kunnat få uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. För dessa ungdomar ställs särskilda krav på att fullfölja studier och att hitta en tillsvidareanställning inom sex månader från avslutade studier. Cirka 440 ungdomar i Stockholm har fått uppehållstillstånd enligt dessa bestämmelser.

Merparten av ungdomarna är i 20-årsåldern och därmed aktuella för studier inom komvux. Under 2019 gjordes ett omfattande arbete för att stötta ungdomarna i övergången från språkinträdning till vuxenutbildning och totalt 150 av dem är nu inne i komvuxstudier. Under 2020 väntas ungefär lika många nya ungdomar komma över. Gruppen har behov av vägledning, studiehandledning på modersmål, socialt stöd, samt vid utbildningens slut stöd till arbete. Många elever läser yrkesutbildningar på cirka 1,5-2 år, vilket innebär att förvaltningen under planperioden kommer att behöva avsätta resurser för stödinsatser tills ungdomarna fullföljt sina studier och kommit ut i arbete. Elevteamet Komvux som finansieras av den sociala investeringsfonden står för det huvudsakliga stödet under studierna i samverkan med Ung i centrum inom Jobbtorg Stockholm där nämnden avsatt tillfälliga resurser för att möta upp behoven. Insatserna har hittills gett mycket goda resultat i form av få avbrott från studierna och godkända betyg på kurserna. En mindre grupp ungdomar beräknas avsluta studierna under våren 2020, men flertalet beräknas bli klara under 2021 och 2022 och en plan för hur stödet mot arbete ska ges har tagits fram. Ytterligare effekt av arbetet förväntas genom samverkan med näringslivet, genom Integrationspakten.

Medlen från den sociala investeringsfonden upphör den 31 december 2020. Det är av stor vikt att fortsätta arbetet med att stötta nyanlända ungdomar i övergången från gymnasieskolans språkinträdningsprogram och under studierna för att dessa elever ska kunna fullfölja gymnasieutbildningen och etablera sig på arbetsmarknaden. För de ungdomar som omfattas av den tillfälliga gymnasielagen är det också av stor vikt att ge ett omfattande stöd mot anställning, då kravet för att få fortsatt uppehållstillstånd är en tillsvidare anställning inom sex månader från avslutade studier.

2.4.2 Samverkan

Samverkan med Arbetsförmedlingen

På kort sikt kommer det pågående förändringsarbetet på Arbetsförmedlingen innebära att formerna för samverkan, samverkansrutiner och samverkansöverenskommelser mellan staden och Arbetsförmedlingen behöver revideras. På längre sikt kommer ansvarsfördelningen mellan staden och Arbetsförmedlingen att behöva ses över mer genomgripande då en ny organisation och ett förändrat uppdrag för Arbetsförmedlingen kan komma att påverka förutsättningarna och inriktningen för framför allt Jobbtorg Stockholms verksamhet.

För att hantera samverkan under denna övergångsperiod då Arbetsförmedlingens arbetssätt och uppdrag är under förändring kommer en ny samverkansöverenskommelse att tas fram under våren 2020. En tillfällig, övergripande överenskommelse togs fram under hösten 2019 där ett antal prioriterade områden lyftes fram, och den nya samverkansöverenskommelsen kommer med utgångspunkt i dessa områden att ge en fördjupad beskrivning av hur samverkan

mellan arbetsmarknadsnämnden och Arbetsförmedlingen ska bedrivas framöver.

För att säkerställa en fungerande operativ samverkan kommer lokala rutiner att tas fram under hösten 2020. Den övergripande samverkansstrukturen och de lokala rutinerna kan dock behöva revideras framöver utifrån de förändringar som kan komma att ske på Arbetsförmedlingen under de kommande åren.

Delegationen för unga och nyanlända till arbete (DUA) är en kommitté under arbetsmarknadsdepartementet som sedan 2015 har verkat för att främja samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommuner samt utveckla nya samverkansformer. Delegationen har varit pådrivande i samverkansarbetet och bland annat utlyst statsbidrag som har kunnat användas för att fördjupa samverkan mellan stat och kommun. Delegationens uppdrag skall slutredovisas senast den 28 februari 2021. Om och hur det påverkansarbete som delegationen hittills har bedrivit skall fortgå på något sätt efter detta är fortfarande oklart.

Samverkan med civilsamhället

Arbetsmarknadsnämnden samverkar idag med civilsamhället både genom formell verksamhet och genom mer informella samarbeten vid enstaka tillfällen. Genom VIDA-modellen (process som möjliggör matchning av deltagare till ett fritidsintresse) sker samverkan med ett hundratal föreningar runt om i staden varje år. Samverkan med civilsamhället sker i främst kring verksamheter och aktiviteter som gäller integration av nyanlända, unga utanför skola och arbetsliv, feriejobben samt i uppsökande arbete.

Nämnden tog under 2019 fram riktlinjer för samverkan med civilsamhället, vilka ger kunskap om civilsamhällets särart och identifierar former för samverkan. Genom införandet av en beredningsgrupp med kunskap om gällande riktlinjer och förhållningssätt, kan arbetet struktureras ytterligare och möjliggöra kvalitetssäkrad samverkan med civilsamhället inom områden som berör nämndens uppdrag. Nämnden ser potential till utveckling av samverkan med civilsamhället under de kommande åren, men bedömer att en ökad ambitionsnivå för arbetet är svår att uppnå inom befintlig ram och skulle kräva en resursförstärkning.

Samverkan med arbetsgivare

Samverkan med arbetsgivare ska fortsatt genomsyra nämndens verksamhet. Fokus ligger på att dels ta tillvara den utvecklingspotential som Integrationspakten skapar för redan befintliga samverkansformer som exempelvis Jobbpartner, jobbspår och yrkesutbildningar samt mentorskapsprogram, och dels utveckla förslag till nya arbetssätt och metoder för ökad etablering på arbetsmarknaden som medlemmarna tar fram. Att utveckla samverkan med arbetsgivare på de lokala jobbtorgen ska prioriteras. Vidare kommer nämnden att fortsätta driva och fördjupa nätverk och samverkansformer med arbetsgivare för utveckling av yrkesutbildningar, YH och kombinationsutbildningar. Nämnden ska även fortsätta sitt engagemang inom Kompetensarena Stockholm för att upprätta en regional struktur kring dialog och samverkan, samt skapa en bättre matchning mellan utbildningar och arbetsmarknadens efterfrågan. Ett förstärkt stöd till arbetsgivare i form av tätare uppföljningar och handledarutbildningar är prioriterat.

2.4.3 Feriejobb

Stadens mål vad gäller feriejobb för unga har sedan 2018 varit högt med 9 000 anställningar, vilket ökat behovet av tillgång till och variation av feriejobbsplatser. Fortsatt höga mål innebär en fortsatt ökad utmaning att hitta meningsfulla arbetstillfällen och stadsdelarna

behöver stöd i detta arbete. För arbetsmarknadsnämnden, som har ett stadsövergripande ansvar för samordningen av feriejobb, medför detta även ett behov av samverkan med bolag och facknämnder för att få in arbetstillfällen utöver dem som stadsdelsnämnderna själva kan ta fram. Det kan till exempel handla om platser för ungdomar med en funktionsnedsättning eller ungdomar med extra behov av stöd och därtill behov av förstärkt handledning på arbetsplatsen. En fortsatt prioriterad fråga är att öka antalet platser med inriktning mot entreprenörskap. Antalet platser har utökats kraftigt från 2019 till 2020 och målsättningen är att fortsätta denna utveckling de kommande åren. Nämnden har också insatser som feriejobb med språkstöd samt handledarutbildning för arbetsplatser som tar emot ungdomar. Allt detta är förenat med kostnader för nämnden.

Arbetsmarknadsnämnden har inte erhållit budgetmedel för samordningen av feriejobb samtidigt som nämnden konstaterar att kostnaderna för uppdraget ökar i takt med att antalet feriejobb i staden ökar och fördelas på fler perioder än sommaren. Därtill skulle även en princip för hur kostnadsansvaret ska fördelas mellan arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna vid upphandling av feriejobbsplatser behövas.

2.4.4 Arbetet mot våldsbejakande extremism

Arbetsmarknadsnämndens uppdrag har betydelse för arbetet mot våldsbejakande extremism. De insatser som arbetsmarknadsnämnden erbjuder invånarna kan bidra till att både minska inträde och underlätta utträde ur våldsbejakande miljöer. Då individer som deltar i nämndens verksamheter har tät och regelbunden kontakt med sin handläggare ger det ökad möjlighet att upptäcka förändringar eller handlingar kopplat till våldsbejakande extremism. Det är därför av vikt för arbetsmarknadsnämnden att kunskapen kring våldsbejakande miljöer aktivt upprätthålls, att det finns ett aktivt stöd i nämnden för medarbetare och chefer i händelse av incidenter i verksamheterna samt att det finns en nära samverkan med stadsledningskontoret, socialtjänsten och polisen.

2.4.5 Romsk inkludering

Nämndens fyra romska brobyggare fortsätter det uppsökande arbetet mot den romska målgruppen, dels för rekrytering mot stadens arbetsmarknadsinsatser och dels som länken mellan uppsök och inskrivning på Arbetsförmedlingen. Unga romer som befinner sig i risk för skolavhopp och de som redan har hoppat av skolan behöver få ta del av särskilt stöd, vilket ges genom ungdomsanställningar och sommarjobb under perioden 2021-2023. Att nå romska kvinnor ses som ett utvecklingsområde under kommande år. Hälsa är också ett prioriterat område. Ett arbete som syftar till att ge ungdomarna möjlighet att utbilda sig till hälsoinspiratörer har påbörjats.

Nämndens arbete med romsk inkludering sker med direkt koppling till stadens strategi för romsk inkludering (2018 – 2022).

2.4.6 Digitalisering och innovativa arbetssätt

Inom vuxenutbildningen pågår ett digitaliseringsprojekt med utbildningar för egen regi- skolornas lärare och skolläda- re – Vux 2.0. Projektet kommer att bidra till högre digital kompetens hos lärare, bättre möjligheter att ge individualiserad och flexibel undervisning och uppföljning av elevers utveckling.

Inom Vuxenutbildning Stockholm pågår också ett flertal projekt för automatisering av processer, så kallad robotisering, framförallt inom Vuxenutbildningscentrum.

Automatiseringen förväntas ge nyttor i form av minskad arbetsbelastning för repetitiva och omfattande manuella uppgifter, varvid det skapas mer tid för medarbetare att ägna sig åt målgrupper med ökat behov av stöd. Dock finns det projektkostnader i införandet av automatiseringar samt höga drifts- och förvaltningskostnader för kommande år. De senare beror i stor utsträckning på stadens leverantörskostnader för servrar och licenser.

Införandet av nya system och tjänster i kombination med fler användare som använder digitala hjälpmedel i högre grad gör att kostnaderna generellt kommer att öka under perioden. Kostnaderna drivs upp av fler användare som använder fler digitala tjänster i högre omfattning än tidigare. Enbart Skolplattformen har ökat nämndens kostnader med nära nio miljoner kronor årligen, utan att räkna in de många medarbetare som ägnar mycket tid till plattformsadministration. Kostnader för gemensam it-service har minskat något för kostnadsbärande enheter, men ökat för nämnden genom den centrala it-prislistan med över två miljoner kronor.

Nämndens kommande nya systemstöd för flyktingsamordning, återsökning av statsbidrag och arbetsmarknadsinsatser ingår i stadens centrala projekt för modernisering av sociala system. Det kommande systemet *Esset* kommer att effektivisera hanteringen för medarbetare inom nämnden i samverkan med andra förvaltningar vilket i förlängningen gynnar stockholmarna. Samtliga kostnader för införandet kommer att finansieras av det centrala projektet. Eftersom Arbetsmarknadsnämnden har tillkommit sent i projektet har dock förvaltningen av styrgruppen uppmanats att reservera egna medel för införandet, för det fall att det centrala projektet inte kan genomföras inom budget. Det finns ännu inga indikationer på att projektet inte kommer att kunna genomföras inom budget. När systemstödet är helt infört år 2021 (enligt preliminär plan) kommer förvaltnings-, utvecklings- och driftkostnader att nycklas ut. Det går i dagsläget inte att uppskatta hur stor den kostnaden blir för arbetsmarknadsnämnden, då beräkningsmodell saknas, men sannolikt blir kostnaden inte oväsentlig.

2.4.7 Analys och uppföljning

I budget 2020 har nämnden fått i uppdrag att stärka analys och uppföljning av insatser till jobbtorgens målgrupper samt utöka uppföljningen av elever i vuxenutbildningen som avslutar eller avbryter sina studier.

Ett arbete med att förbättra strukturer och metoder för uppföljning påbörjades redan år 2019. Inom ramen för det har analyser över bland annat betygsutvecklingen, elevers tillgång till specialpedagogisk kompetens, avbrott, progressionsutvecklingen inom sfi, valsystemets funktion och garanterad undervisningstid genomförts. Vidare har ett arbete med att ta fram en enhetlig uppföljningsmodell, både för progressionsmätning och resultatuppföljning, påbörjats inom Jobbtorg Stockholm. Arbetet med SE-utvärderingen fortsätter; anpassningar i implementeringen görs löpande utifrån insamlade data samtidigt som handledning och utbildning i SE utvärderas kontinuerligt för att kunna utveckla metodarbetet efter medarbetarnas behov.

Det finns samtidigt ett fortsatt behov av att utöka analysunderlaget och systematiken i kvalitetsarbetet. Regelbundna mätningar genomförs i dag i samband med aspirantens/elevens avslut och i vissa fall tre, respektive sex månader efter avslut/betyg. Det ger en tydlig bild av insatsens/utbildningens omedelbara effekt, men det säger väldigt lite om insatsens/utbildningens effekt över tid. För att säkerställa att ändamålsenliga och kostnadseffektiva insatser används, avser nämnden att göra ett arbete för att öka

långsiktigheten i uppföljningarna. Det finns även ett behov av att följa effekt av implementerade arbetsmetoder, vilket idag oftast är begränsat till den följeforskning som ingår (där det gör det) i det projekt som metoden har tagits fram. Vidare finns det ett behov av att närmare analysera effekt av större satsningar som exempelvis Integrationspakten, arbetet med nyanlända eller Stockholmsjobb. Det förenas med kostnader för planering, genomföring och analys.

Utvecklad och förstärkt uppföljning av vuxenutbildningen

Nämnden har påbörjat ett utvecklingsarbete som syftar till att säkerställa likvärdighet mellan utbildningarna, god kvalitet samt att nämnden får det levererat som man beställt och betalar för. Ambitionen med det system som nu utvecklas är att säkerställa följsamheten mot skollagen samt att ur ett beställarperspektiv säkerställa rättvis konkurrens och avtalstrohet.

Detta innebär vissa förändringar mot nuläget. Kvalitetskontrollen och övrig ramavtalsuppföljning stramas upp och regelefterlevnaden kontrolleras. Förändringarna innebär:

- Ökad systematik och regelbundenhet i uppföljning/kontroll av verksamheterna – likvärdigt och effektivt.
- Stärkt åtskillnad mellan kontroll och övrigt utvecklingsarbete.
- Omfattning av kontrollen avgörs utifrån risk- och väsentlighetsanalys
- Granskning av målstyrda regler kontra detaljregler.
- Tillämpning både på upphandlade aktörer och egen regin
- Tydligare integration i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Den nya modellen utgår från ett antal områden för kontroll. Inom vart och ett är det formulerat vilka krav som ska gälla, hur det ska bedömas om enheterna uppfyller kraven och hur informationen kan samlas in genom dokumentstudier, besök, observationer och intervjuer.

Bedömningen är att förändringarna bidrar till ökad systematik, enhetlighet och förutsebarhet inom förvaltningens kvalitetsuppföljning och avtalskontroll. Detta i sin tur förväntas leda till ökad och aktuell kunskap om kvaliteten och regelefterlevnaden i utbildningarna samt att eventuella brister upptäcks snabbare och kan åtgärdas. Förvaltningen får även större möjlighet att använda de påföljder som avtalen ger möjlighet till.

Nämnden har omfördelat resurser för att stärka uppföljningen innevarande år. För att höja ambitionsnivån behövs dock mer resurser.

2.5 Arbetsgivarfrågor

Arbetsmarknadsnämnden står inför flera utmaningar under kommande år i uppdraget att rusta stockholmarna för arbete och studier. Förändringar i omvärlden och av de grupper som behöver insatser och utbildning medför nya och andra krav på verksamhetens utformning, kompetens och arbetssätt. Det innebär att verksamhet behöver utvecklas, anpassas och ställas om för att bättre effekter ska uppnås.

Under kommande år bedöms följande områden vara prioriterade:

2.5.1 Kompetensförsörjning och omställning

Förmåga att möta förändringar, ställa om och stå redo med rätt kompetens är avgörande i en omvärld där förutsättningar snabbt förändras. I nämndens kunskapsintensiva verksamhet är medarbetarnas kompetens den viktigaste resursen att förvalta och förädla, och förvaltningen behöver därför kontinuerligt säkerställa att medarbetarna får möjlighet till kompetensutveckling så att deras kunskaper är uppdaterade och relevanta. För att verksamheten ska vara rätt rustad för framtiden behöver kompetensförsörjningen vara en del av verksamhetsplaneringen. Genom att säkerställa att medarbetarresurser och kompetens är på rätt plats i organisationen, och att extern rekrytering sker först efter att interna resurser stämts av, tillämpar förvaltningen ett arbetssätt för bemanningsplanering. Arbetssättet involverar fackliga parter för dialog kring att finna bra lösningar tillsammans. Arbetssätten för långsiktig kompetensförsörjning och för bemanningsplanering behöver fortsatt utvecklas.

Förändringar i omvärlden och av ekonomiska förutsättningar ställer krav på förvaltningens omställningsförmåga. Chefer och ledare behöver ha goda kunskaper om förändringsarbete och kunna stödja och leda medarbetare i processerna, så att motivation och god arbetsmiljö kan bibehållas.

Flera av de kompetenser som förvaltningen behöver för att kunna bedriva verksamheten och nå uppsatta mål råder det brist på, framför allt lärare och studie- och yrkesvägledare. Även kompetenser för ledarroller och strategroller med krav på specialistkunskap/verksamhetskunskap kan vara svåra att rekrytera, därav vikten av att skapa utvecklingsvägar för medarbetare med intresse och driv för ledar- och strategiska uppdrag. Vidare medför den ökade digitaliseringen stora utmaningar och behov av fortlöpande kompetensutveckling. Introduktionen av nya medarbetare och chefer behöver också utvecklas och bli mera effektiv, så att nya medarbetare snabbt kan bli produktiva och börja bidra i verksamheten.

Omställningsbehoven i verksamheterna kommer att innebära förändringar för medarbetarna. Nämnden bedriver ett aktivt arbete med kompetens- och bemanningsplanering och bedömer att många förändringsbehov kan lösas inom den. En stor osäkerhet råder dock kring flera omvärldsfaktorer som kan påverka bemanningen på sikt.

Förvaltningen ser stora behov av fler HR-nyckeltal för att kunna följa utveckling inom arbetsgivarområdet.

2.5.2 Ledarskap och medarbetarskap

Chefers förutsättningar och stöd för att klara sina uppdrag behöver fortsatt utvecklas. Rollen måste vara attraktiv inte minst för att säkra framtidens ledarförsörjning. Förväntningar, kompetens- och kunskapskrav kring ledarskap/chefskap måste definieras tydligare. Styrkedjan i organisationen behöver bli tydligare. Kompetensen att leda i förändring behöver fortsatt stärkas och så även arbete med kultur- och bemötandefrågor.

Förväntningar kring medarbetarskapet behöver tydliggöras och förankras hos medarbetarna, med stöd från stadens personalpolicy.

2.5.3 Arbetsmiljö, hälsa och facklig samverkan

En kontinuerlig utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet behöver fortsätta. Arbetssätten behöver bli bättre och kompetensen behöver öka bland både chefer, medarbetare

och fackliga ombud. Ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete gör att verksamheten kan vara proaktiv och att åtgärder kan sättas in i tid för att undvika ohälsa. Ökad kompetens bland chefer i att få syn på och tolka tidiga signaler på ohälsa ger både ekonomiska och mänskliga vinster.

Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen ska fungera väl från arbetsgivarens sida. Förvaltningen kommer fortsatt att stärka upp arbetet med stöd, uppföljning och tydligare arbetssätt för cheferna.

Samverkan med fackliga organisationer behöver fortsatt utvecklas. En ökad likriktning kring tillämpning av samverkansavtalet inom staden är önskvärd och kan underlätta både för arbetsgivare och för facklig part.

En fortsatt utveckling av stadsgemensamma processer, arbetssätt inom HR-området och samarbeten mellan förvaltningarna är positiv och ökar effektiviteten inom stadens HR-arbete, genom att varje HR-enhet inte behöver lägga resurser på att utveckla egna arbetssätt.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

Arbetsmarknadsnämndens underlag till budget för 2021-2023 är baserat på kommunfullmäktiges budget för 2020. Beräkningarna utgår från prisnivån 2020 och finns redovisade i bilaga.

Under planeringsperioden beräknas pris- och löneökningarna sammantaget uppgå till cirka 24,0 mnkr/år.

För 2021 prognostiseras volymökningar inom nämndens målgrupper med totalt 127,4 mnkr, varav 126,7 mnkr är en följd av ökade volymer inom vuxenutbildningen och 0,7 mnkr avser fler ungdomar 16-19 år som omfattas av KAA.

Om nämnden ska kunna genomföra utvecklingsinsatser som arbetsmarknadsförvaltningen har identifierat behövs budgettillskott med 32,8 mnkr år 2021 enligt följande:

Jobbtorg

- 0,7 mnkr för ökad målgrupp KAA
- 0,5 mnkr för köp av platser på folkhögskola
- 2,1 mnkr för arbete med ensamkommande unga som omfattas av den nya gymnasielagen
- 2,0 mnkr för Unga vuxna 20-29 år
- 1,4 mnkr för Arbetslaganställningar
- 2,8 mnkr för matchning Extratjänster
- 1,0 mnkr för utveckling av insatser för kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden
- 2,8 mnkr för matchning på stadens boenden

Vuxenutbildning

- 3,2 mnkr för implementering av Elevteamet

Förvaltningsgemensamt

- 11,3 mnkr för Etableringscentrum
- 5,0 mnkr för Feriejobb

3.1.1 Jobbtorg Stockholm

Kommunala aktivitetsansvaret, KAA

Antal ungdomar 16-19 år som omfattas av det uppsökande arbetet inom KAA förväntas öka med cirka 1 000 ungdomar under planperioden samt fortsätta öka i samma takt även efter denna period. För att upprätthålla nuvarande kapacitet av insatser gör nämnden bedömningen att resurser behöver förstärkas år 2021 med 0,7 mnkr, vilket motsvarar en heltidstjänst och med ytterligare en heltidstjänst år 2022, vilket motsvarar 0,7 mnkr.

Nämnden ser ett behov av att bredda utbudet av insatser för målgruppen som nås genom det uppsökande arbetet inom KAA, för att i de fall där ungdomsskolan inte bedöms vara ett fungerande alternativ kunna erbjuda andra insatser.

En av insatserna inom KAA är möjlighet för ungdomar under 20 år att studera vid den kommunala vuxenutbildningen. För 2019 ansökte och beviljades nämnden budgetjusteringar

för extra kostnader för gymnasieungdomar som läser inom vuxenutbildningen, och nämnden förutsätter att tillskottet kommer att gälla även under 2020 och 2021. Om kommunfullmäktige gör en annan bedömning måste kostnaderna ersättas via budgetjustering i kommunfullmäktiges budget.

Det finns även ett behov att i vissa fall kunna erbjuda ungdomar under 18 år möjligheten att studera vid folkhögskolor, vilket enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är möjligt att göra i de fall andra studier inte bedöms fungera. Nämndens bedömning är att behovet handlar om ett fåtal platser per år, men att insatsen kan ha mycket stor betydelse för enskilda individer som inte kan fullfölja sina studier inom ungdomsskolan. Kostnaden bedöms ligga runt 100 000 kr per elev och läsår. För 2021 bedöms totalkostnaden till 0,5 mnkr.

Ensamkommande ungdomar som omfattas av tillfälliga bestämmelser i gymnasielagen

Cirka 440 ungdomar i Stockholm har fått uppehållstillstånd enligt nya bestämmelser i gymnasielagen. För dessa ungdomar ställs särskilda krav på att fullfölja studier och att hitta en tillsvidareanställning inom sex månader från avslutade studier. Gruppen har ett stort behov av vägledning, studiehandledning på modersmål, socialt stöd, samt vid utbildningens slut stöd till arbete. En mindre grupp ungdomar beräknas avsluta studierna under våren 2020, men flertalet beräknas bli klara under 2021 och 2022 och en plan för hur stödet mot arbete ska ges har tagits fram.

Nämnden beviljades år 2019 1,5 miljoner för att kunna ge studie- och yrkesvägledning till målgruppen. Då medlen togs bort under 2020 har nämnden avsatt tillfälliga resurser för att möta upp behoven. Nämnden bedömer att sammanlagt 2,1 mnkr motsvarande tre tjänster (två coacher och en studie- och yrkesvägledare) behövs inför 2021 och 2022 för att kunna bedriva ett fortsatt arbete med målgruppen.

Unga vuxna 20-29 år

Totalt är det cirka 15 000 unga vuxna i Stockholm som står utanför arbete och studier. Arbetet med uppsökande verksamhet påbörjades redan 2011 och har utvecklats både med ordinarie resurser och med projektanslag från ESF. Resultaten är goda och en stor andel av unga inom åldersgruppen går vidare till arbete eller studier. Då målgruppen är prioriterad i stadens budget ser nämnden inför 2021 behov av ökade resurser för att kunna upprätthålla och utveckla det uppsökande arbetet och stödet till målgruppen. Behovet av ökade resurser bedöms till 2,0 mnkr.

Unga med en kriminell bakgrund

Jobbtorg Stockholm erbjuder olika insatser till personer som kommer till jobbtorgen via de sociala insatsgrupperna. För vissa fungerar ordinarie insatser inom jobbtorg, men för andra krävs särskilt utformade insatser. Denna målgrupp erbjuds genom Arbetslagsanställningar en betald arbetsträning i kombination med stöd i förändringsprocessen för att ändra livsstil.

För att kunna vidareutveckla arbetet med särskilt fokus på övergång till ordinarie anställningar, vilket är resurskrävande, behöver arbetsmarknadsnämnden inför 2021 utöka med två coacher till en kostnad om 1,4 mnkr.

Personer som deltar i arbetsmarknadspolitiskt program

Arbetsmarknadsnämnden samverkar med Arbetsförmedlingen kring lönesubventionen Extratjänster. Arbetet går ut på att matcha personer inom Jobb- och utvecklingsgarantin samt

nyanlända till arbetstillfällen inom staden. Under 2020 finns utrymme för 450 Extratjänster inom staden. Inriktningen för nämndens arbete är att Extratjänster inom staden i första hand ska gå till personer som har kompletterande försörjningsstöd och därmed på sikt bidra till att minska stadens kostnader.

Då det statsbidrag som tidigare betalades ut till kommuner utifrån antal extratjänster nu har slopats, bedömer nämnden att extra resurser behövs om samverkan med Arbetsförmedlingen kring insatsen ska fortgå under kommande år. För att fortsätta matchningsarbetet behöver nämnden finansiera fyra coacher till en kostnad av 2,8 mnkr.

ESF-projekt: Rätt stöd för mig - Bron

"Bron/Rätt stöd för mig" är ett projekt som syftar till att utveckla stöd i övergången från gymnasiesärskola och från daglig verksamhet till arbete och studier. Utredningar från Socialstyrelsen visar att cirka 24 procent av dem som går ut gymnasiesärskolan blir hemmasittare och 47 procent får daglig verksamhet trots att många har en vilja och en förmåga att komma vidare mot arbete och studier. Genom projektet kommer en samarbetsmetod att utvecklas mellan gymnasiesärskolan, Arbetsförmedlingen, stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsnämnden. Projektet avslutas 2022 och för att kunna implementera samarbetsmetoden bedömer arbetsmarknadsnämnden att det finns ett resursbehov motsvarande tre lotstjänster till en kostnad om 2,1 mnkr för 2023.

Kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden

Kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden, där utrikes födda kvinnor med kort utbildningsbakgrund utgör en särskilt utsatt kategori, är en målgrupp med stort behov av vägledning och grundläggande information om arbetsmarknaden. Då samarbetet med till exempel Restaurangakademien i syfte att ge kvinnor utbildning inom restaurangbranschen har haft goda effekter, planerar nämnden att fortsätta erbjuda insatsen till målgruppen, förutsatt att resurser för det kommer att finnas under planperioden. För att fortsätta erbjuda insatser till den prioriterade målgruppen behöver budgetmedlen, om 1,0 mnkr, finnas kvar även 2021.

Nyanlända inom Jobbtorg Stockholm

Jobbtorg Stockholm erbjuder vissa insatser till nyanlända för att minska behovet av försörjningsstöd efter etableringstiden. En insats som genomförs är matchningsstöd till nyanlända i slutet av etableringen som bor på stadens boenden. Detta arbetssätt har gett mycket goda resultat och kan fortsätta att utvecklas under planperioden. I dagsläget har nämnden utifrån stark efterfrågan från stadsdelsförvaltningarna avsatt fyra matchare till insatsen som finansieras med ordinarie resurser. Enligt statistik från SHIS bostäder kommer utflytten av nyanlända från stadens boenden öka kraftigt under planperioden. Om förvaltningen ska kunna utöka insatsen i relation till antalet personer som kommer att behöva insatsen behövs ytterligare resurser och ett formulerat uppdrag. Ytterligare fyra matchare för att jobba med gruppen som inte fått hyreskontrakt innebär ett ökat behov av budget om 2,8 mnkr från 2021.

3.1.2 Vuxenutbildning Stockholm

Eleveamet Komvux

Eleveamet Komvux är ett projekt som syftar till att stötta unga vuxna i övergången från gymnasieskolans språkintruktionsprogram till vuxenutbildningen. Projektet har bl.a. arbetat med att informera elever på språkintruktionsprogrammet om möjligheterna att studera inom vuxenutbildningen, studie- och yrkesvägledning samt studiehandledning på modersmål. Eleveamet har en bra samverkan med utbildningsförvaltningen och deras arbete har visat på goda resultat där ungdomarnas studieresultat är goda och avbrotten få.

Eleveamet finansieras fram till slutet av 2020 med medel från Sociala Investeringsfonden. Nämnden ser ett stort värde i att fortsätta det arbete som har påbörjats under projektiden, men om verksamheten ska fortsätta i samma omfattning som tidigare innebär det en kostnadsökning för nämnden med 3,2 mnkr.

Volymen vuxenutbildning

Volymerna inom vuxenutbildningen påverkas främst av befolkningsutveckling, invandring och konjunkturläget. Prognoserna nedan har sin grund i Swecos flerårsprognoser baserade på dessa parametrar. Den befarade konjunkturavmattningen med anledning av coronaviruset kan på sikt komma att öka efterfrågan på vuxenutbildning, då fler normalt sett studerar inom vuxenutbildningen vid en lågkonjunktur. Ytterligare en faktor som påverkar efterfrågan på vuxenutbildning är eventuellt ökade migrationsströmmar till följd av osäkert läge i omvärlden. Dessa två faktorer som i dagsläget är mycket svåra att kvantifiera finns därför inte med i prognosen. Totalt motsvarar volymförändringarna 126,7 mnkr mellan 2020 och 2021.

Prognos heltidsstuderande 2021-2023	2021	2022	2023
Sfi	9 800	10 000	10 200
Särskild sfi	600	600	600
Grundläggande vuxenutbildning	2 800	2 800	2 800
Gymnasial vuxenutbildning	8 400	8 500	8 600
Särvux	220	220	220

3.1.3 Förvaltningsgemensamma utvecklingsmedel

Nyanlända

Etableringscentrum

Vid ett inrättande av Etableringscentrum enligt beskrivning under 2.4.1 ökar kostnaderna för 2021 med 11,3 mnkr. I detta ingår kostnader för etablering av verksamheten, lokalhyra samt personalkostnader för 8 heltidstjänster för etableringskoordinatorer, samhällsväglare, samordnare, administration och arbetsledning. De ökade kostnaderna för nämnden hänförs även till att en utökad målgrupp, egenbosatta (EBO), får möjlighet att ta del av det stöd som förvaltningen erbjuder nyanlända. Vid halvårsskiftet 2022 upphör ESF projektet Hållbar

etablering, som är en del i Etableringscentrum, vilket innebär att ytterligare finansiering behövs för andra halvåret 2022 med 3,7 mnkr. För att kompensera helårseffekt för bortfallet av finansiering för Hållbar etablering måste ytterligare 3,7 mnkr tillföras under 2023. Kalkylerna bygger på att den budget på 5,0 mnkr som Kommunfullmäktige beviljat projektet Hållbar etablering för 2020 inte tas bort.

Feriejobb

Arbetsmarknadsnämnden har ett stadsövergripande ansvar för samordningen av feriejobb och för att tillhandahålla ferieplatser som övriga förvaltningar inte själva kan ta fram. Det kan till exempel handla om platser för ungdomar med en funktionsnedsättning eller ungdomar med extra behov av stöd samt platser med inriktning mot entreprenörskap. Antalet platser av denna typ har utökats kraftigt från 2019 till 2020 och målsättningen är att fortsätta denna utveckling de kommande åren. Nämnden har också insatser som feriejobb med språkstöd samt handledarutbildning för arbetsplatser som tar emot ungdomar.

Arbetsmarknadsnämnden har inte erhållit budgetmedel för samordningen av feriejobb samtidigt som nämnden konstaterar att kostnaderna för uppdraget ökar i takt med att antalet feriejobb i staden ökar och fördelas på fler perioder än sommaren. Därtill skulle även en princip för hur kostnadsansvaret ska fördelas mellan arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna vid upphandlande feriejobbsplatser behövas. Nämnden har en kostnad för feriejobb motsvarande 5,0 mnkr, vilket i dagsläget finansieras av nämndens totala budget.

3.2 Investeringar

Nämndens uppskattade behov av investeringsbudget de kommande tre åren uppgår till 6,0 mnkr per år, till följd av kommande behov av lokalanpassningar och inventarieinköp.

Nämnden avser att ansöka om klimatinvesteringsmedel. Det sammanlagda planerade behovet av klimatinvesteringsmedel för planperioden beräknas ligga på cirka 4,7 mnkr och fördelas jämnt över de tre åren, se bilaga *Klimatinvesteringar*.

4 Lokalförsörjningsplan

4.1 Inledning

Lokalförsörjningsplanen (LFP) är stadens verktyg för att på nämnd- och stadsledningsnivå planera behovet av lokaler.

Arbetsmarknadsförvaltningens kärnverksamhet är indelad i två avdelningar: Vuxenutbildning Stockholm och Jobbtorg Stockholm. Dessa två avdelningar utgör majoriteten av förvaltningens lokalbestånd. Utöver dessa lokaler har förvaltningen huvudkontor på Livdjursgatan 4.

Ett effektivt nyttjande av lokaler innebär att arbetsmarknadsnämndens verksamheter disponerar rätt mängd lokaler som är geografiskt lokaliserade, så att nyttan för nämndens och staden som helhet optimeras.

Lokalerna ska vara flexibla och kunna användas av olika verksamheter vid olika tidpunkter. Översynen av lokalbeståndet och lokalbehovet pågår löpande.

Som ett led i effektiviseringsarbetet arbetar förvaltningen för bättre lokalsamordning, bland annat genom att samlokalisera olika verksamheter.

Av planen framgår de större planerade lokalförändringarna, som nämnden bedöms att hantera under två planeringsperioder: 2021-2030 (första planeringsperioden, *avsnitt 4.3.2.1*) och 2031-2040 (andra planeringsperioden, *avsnitt 4.3.2.2*).

En utmaning i lokalförsörjningen är att nämnden bedriver externt finansierade projekt, vilket innebär att lokalbehovet varierar över tid.

4.3 Annan kommunal verksamhet

4.3.1 Nuläge 31 januari 2020

Arbetsmarknadsförvaltningen har per den 31 januari totalt 39 hyresavtal som omfattar ca 50 568 kvm och en hyra om ca 84 mnkr. Av dessa avtal rör 32 lokaler, 5 förråd och 2 garage. Avtalen är utspridda på 28 olika adresser.

4.3.1.1 Administrativa lokaler

I augusti 2018 genomfördes en förtätning av arbetsplatser på förvaltningskontoret på Livdjursgatan 4, i syfte att rymma fler arbetsplatser. De nuvarande lokalerna är inte anpassade för det antalet arbetsplatser och det finns för få gemensamma lokaler som mötesrum.

Under våren 2020 genomför förvaltningen en behovskartläggning i syfte att synliggöra vilka behov som behöver tas i beaktande och hanteras vad gäller funktionalitet och effektivitet för förvaltningens huvudkontor. Utifrån behovskartläggningen kommer ett uppdaterat lokalprogram att tas fram. Lokalprogrammet kommer att ligga till grund för beslut om förvaltningskontoret, vad gäller eventuell ombyggnation av befintliga lokaler eller eventuellt behov av nya lokaler.

Om det blir aktuellt med ombyggnation av befintliga lokaler kan personal behöva evakueras, vilket innebär en tillfällig ökad kostnad. En ombyggnation innebär även en kostnadsökning på sikt om kostnaderna för ombyggnation läggs på befintlig hyra. Dock kommer kostnaden per arbetsplats att minska över tid, då ett mer effektivt utnyttjande innebär lägre kostnad per arbetsplats.

En flytt av huvudkontoret kommer på kort sikt att innebära en ökad kostnad. På längre sikt är det svårt att bedöma kostnaderna, då det inte i dagsläget inte finns några förslag till nya lokaler att ta ställning till.

4.3.1.2 Jobbtorg Stockholm

Danmarksgatan 32, Jobbtorg Unga Kista

Befintliga lokaler i Kista Galleria har brister vad gäller arbetsmiljö och funktion samt är inte tillräckliga för verksamheten och de utvecklingsbehov som finns. Verksamheten kommer därför att flytta till angränsande lokaler i gallerian. Fastighetsägare är Citycon.

De nya lokalerna kommer att anpassas för verksamhetens räkning och lokalarean ökar från nuvarande 505 kvm till 1 136 kvm.

Pågående planering av flytt sker i samråd med verksamhet och fastighetsägaren Citycon.

Inflyttning planeras till hösten 2020.

Borgfjordsgatan 13, Jobbtorg Kista Vuxna

Det finns behov av att se över ventilationen i lokalen, då verksamheten har förändrats sedan avtalet tecknades. En utredning har genomförts av lokalplanerarna som visar att nyttjandet kan effektiviseras. Fastighetsägaren har informerats och fått underlag för en smärre lokalanpassning. Förvaltningen har erhållit kostnadsförslag för viss ombyggnad samt utökning av ventilation och kyla i lokalen. Finansiering av anpassningen föreslås ske via hyran genom tecknande av ett förlängt hyresavtal.

Pajalagatan 56, Jobbtorg Vällingby

Verksamheten har sedan september 2019 flyttat in i lokaler som arbetsförmedlingen i Vällingby hyr på Pajalagatan 56. Lokalerna vid Vällingbyplan 7, där verksamheten tidigare bedrevs är uppsagda och har återlämnats till fastighetsägaren, Svenska Bostäder. Lokalsamverkan sker på Pajalagatan 56, plan 4 (publika ytor) och plan 5 med avskiljbara kontor mellan verksamheterna på grund av sekretess. Arbetsförmedlingen innehar huvudavtal med fastighetsägaren och ett nyttjanderättsavtal har tecknats med förvaltningen.

Medborgarplatsen 3, Jobbtorg City

Hyresavtalet löper t.o.m. 2020-02-28. Avtalet är uppsagt och fastighetsägaren Atrium Ljungberg har informerat om att fastigheten kommer att tömmas på hyresgäster då en omfattande ombyggnad planeras. Arbetsmarknadsförvaltningen har därför fått teckna ett icke tidsbestämt avtal som sträcker sig fram till 2021-02-28 i första skedet. Dock förväntas att verksamheten lämnar lokalen senast årsskiftet 2020/2021 och att lokalen återlämnas snarast möjligt.

Mårbackagatan 19, Jobbstart Stocket

Arbetsmarknadsförvaltningen har tagit över verksamheten Stocket från serviceförvaltningen.

Mårbackagatan 19 har förlängts med ett tilläggsavtal och löper t.o.m. 2020-06-30.

Fastighetsägare är Farsta Sillö AB.

Verksamheten kommer att flytta från nuvarande lokal till en ny lagerlokal på Fraktflygargatan 16. Fastighetsägaren är Stendörren Flygeleven 2 AB. Avtalstiden för lokalen löper under perioden 2020-05-01 t.o.m. 2023-06-30.

Trädskolevägen 17, ny lokal för samverkan mellan verksamhetsområde Jobbtorg och verksamhetsområde Insatser

Förvaltningen tecknade under maj 2019 ett nytt hyresavtal med Stockholm Stad, S:t Erik markutveckling. I en friliggande fastighet, förre detta elverk, belägen vid Slakthusområdets södra del mellan Enskedevägen och Trädskolevägen samverkar verksamheterna Jobbtorg Unga Globen, DEV, Arbetslag samt Stockholmsvårdar. Långsiktigt vill man få in fler ungdomsverksamheter i lokalen.

Ranhammarsvägen 20, Jobbstart Ulvsunda

Verksamheten vid Ranhammarsvägen har avvecklats. Förhandling med fastighetsägaren i syfte att frånträda lokalerna och hyresavtalet i förtid lyckades inte, vilket innebär att cirka två år av hyresförhållandet t.o.m. 2021-12-31 kvarstår, med en hyreskostnad på 1,8 mnkr vakanthyra som följd.

4.3.1.3 Vuxenutbildning Stockholm**Rosenlundsgatan 54, Lärvox**

På Rosenlundsgatan bedriver Lärvox utbildningsverksamhet för vuxna med utvecklingsstörning eller en förvärvad hjärnskada (21 kap 11§ Skollagen, 29 kap 8§ skollagen). Den befintliga lokalen är belägen på två plan med en invändig trappa omfattande 298 kvm samt 243 kvm. Fastighetsägare är Gamla Livförsäkrings AB, SEB Trygg Liv. Lokalen är av uppenbara skäl inte anpassad för målgruppen och verksamhetens behov. Vidare finns behov av att sitta i gemensamma lokaler tillsammans med Alternativ Sfi, för att lärare ska kunna samverka mer. Avtalstiden för befintliga lokaler löper fr.o.m. 2018-07-01 t.o.m. 2021-06-30 och hyresavtalet är uppsägningsbart till 2020-09-30. Verksamheten har problem med försämrad arbetsmiljö i lokalen och olägenheter på grund av bristande ventilation och klimatproblem. Behovet av att hitta en ny och mer ändamålsenlig verksamhetslokal är därför mycket stort och något förvaltningen jobbar aktivt med. Särvox kommer att upphöra som egen skolform och bli del av komvux.

Rosenlundsgatan 60, Studieteamet

Fastighetsägare Gamla Livförsäkrings AB, SEB Trygg Liv. Fastigheten är belägen på Rosenlundsgatan med god tillgänglighet till allmänna kommunikationer. Verksamheten som utgörs av kontorsverksamhet är inrymd i en lokal omfattande 452 kvm och bedriver konsultstöd till skolor inom området extra anpassningar och stöd till individer som vill börja

studera. Avtalstiden för lokalen löper fr.o.m. 2016-09-01 t.o.m. 2021-12-31 och kontraktet är uppsägningsbart till 2021-03-31. Verksamheten skulle med fördel sitta kunna tillsammans med andra verksamheter för utökad samverkan.

Sandhamnsgatan 8, Språkstödjande insatser samt Alternativ Sfi

Språkstödjande insatser är belägna i en fastighet på Sandhamnsgatan Gärdet som i huvudsak utgörs av ett vård- och omsorgsboende. Fastighetsägare är Micasa Fastigheter i Stockholm AB. Språkstöds kontors- och studielokaler är belägna i fastighetens bottenplan i en avskild lokaldel med separat ingång. Avtalstiden för lokalen löper from 2016-08-01 tom 2021-09-30 och är uppsägningsbart till 2020-12-31. Verksamheten är trångbodd och lokalen uppfyller inte verksamhetens behov och krav på tillgänglighet och ändamålsenlig lokal för målgruppen.

Även verksamheten Alternativ Sfi är trångbodd, verksamheten kan inte växa och kan inte uppfylla verksamhetsbehovet. Lokalen uppfyller inte heller verksamhetens behov och krav på tillgänglighet och ändamålsenlig lokal för målgruppen. Lokalen bör med fördel flyttas till en annan plats med bättre kommunikationsförbindelser.

Arbete pågår för att hitta nya ändamålsenliga lokaler för respektive verksamhet där de lokal- och verksamhetsmässigt skulle kunna samverka med andra enheter inom området vuxenutbildning. Östermalms stadsdelsförvaltning har visat intresse att ta över lokalerna vid en eventuellt utflytt.

Vårholmsbackarna 100, Vuxenutbildning söderort

Fastighetsägare är SISAB. Lokalen är 2 967 kvm stor. Lokalens geografiska placering är inte optimal och flera av lokalens rum är för små. Lokalen behöver flyttas till en mer central plats med bättre kommunikation, gärna Skärholmen.

4.3.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet

Det finns många faktorer som påverkar hur lokalbehovet för förvaltningen ser ut. Kommunernas roll i utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken är en avgörande faktor för vilken utveckling som sker inom verksamheterna, därmed vilket lokalbehov som finns.

Ett uttalat önskemål finns från förvaltningen att planera för en utökad samverkan både verksamhets- och lokalmässigt för flera olika enheter som arbetar med närliggande målgrupp och frågeställningar. Det väntas ge många positiva effekter ur verksamhetssynpunkt, då flera professioner finns samlade på ett ställe. Även ur ekonomiskt hänseende är lokalsamverkan effektivt om samnyttjande innebär att behovet av lokalyta minskar och därmed även lokalkostnaderna.

Målsättningen är att skapa verksamhetslokaler i vilka verksamheterna kan förändras, växa respektive minska i olika omfattning över tid och som ger större möjligheter till samverkan med flera olika samarbetspartners.

Jobbtorg

Inom Jobbtorg Stockholm påverkas lokalbehovet av antalet aspiranter och deltagare i verksamheterna.

Ett av målen är att effektivisera lokalanvändandet genom att exempelvis gå från cellkontor till

aktivitetsbaserat kontorslandskap och på så sätt minska det totala lokalbeståndet. Faktorer som implementeringen av Supported Employment och ett intensifierat arbete med de uppsökande uppdragen har lett till ett förändrat arbetssätt. Då stöd till aspiranter i allt större utsträckning ges direkt på praktik-/arbetsplatsen och eftersom en ökad mobilitet krävs för att nå ut till målgrupperna, passar aktivitetsbaserade lokaler bra för jobbtorgen. Vidare verkar Jobbtorg Stockholm inom närområdet och med det lokala näringslivet för att ge stöd till aspiranter, varför geografisk spridning över staden är önskvärd.

Vuxenutbildningen

För vuxenutbildningen påverkas behovet av lokaler främst av antalet studerande i egenregiverksamheterna.

Under tidigare år har volymerna inom vuxenutbildningen ökat, bedömningen är att en viss ökning kan komma att fortsätta men i mindre omfattning än tidigare. Det kan innebära ett framtida behov av lokaler. Avgörande för lokalbehovet är i vilken grad i ett utökat elevantal sker inom egen regi.

I nuvarande lokalbestånd för vuxenutbildning finns några lokaler med eftersatt standard och lokaler som inte är optimala för verksamheten.

4.3.2.1 Planerade lokalförändringar för år 2021-2030 (första planeringsperioden)

Lokaler som sagts upp är:

- Mårbackagatan 19; verksamheten flyttar till ny lokal.
- Degerbygränd 14; avtalet löper t.o.m. 2020-09-30.
- Medborgarplatsen 3. Då en omfattande ombyggnad planeras har arbetsmarknadsförvaltningen tecknat ett icke tidsbestämt avtal som löper t.o.m. 2021-02-28, men flytt förväntas innan nyår.
- Ranhamnsvägen 20 är inte lämplig för verksamheten och används inte längre, men eftersom nämnden inte har kunnat säga upp lokalen i förtid löper avtalet t.o.m. 2021-12-31.

4.3.2.2 Planerade lokalförändringar för åren 2031-2040 (andra planeringsperioden)

Verksamheternas lokalbehov inom arbetsmarknadsnämnden påverkas i stor utsträckning av omvärldsfaktorer såsom läget på arbetsmarknaden, konjunkturen, arbetslöshet, befolkning och migrationsströmmar. Vidare är kommunernas roll i utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken en avgörande faktor för vilken utveckling som sker inom verksamheterna.

Antal elever inom sfi är starkt kopplat till migrationsströmmar, vilket påverkar lokalbehovet. Hur lokalbehovet kommer att se ut om 10-20 år framöver är svårt att förutse, då det styrs av yttre faktorer som nämnden inte har rådighet över.

Enligt befolkningsprognos från 2019 ("Statistik om Stockholm – Befolkningsprognos 2019", Sweco Society) kommer antalet 20-64-åringar att öka till 2028. En fortsatt uppåt trend inom denna befolkningsgrupp efter 2028 kan leda till ett ökat lokalbehov.

Behovet av att byta yrke kommer att öka i framtiden på grund av arbetsmarknadens strukturomvandling och en ökad pensionsålder. Vissa yrken kommer att försvinna och andra

tillkomma, vilket gör att volymökningar väntas främst inom yrkesutbildningarna inom komvux.

Antalet unga 16-19 år prognostiseras att öka under 2020-2028. En fortsatt ökning inom gruppen efter 2028 kommer troligtvis att innebära ett ökat antal ungdomar som omfattas av KAA. Var dessa ungdomar kommer att befinna sig i staden och hur behovet av stöd kommer att se ut bland dem kan också komma att påverka lokalbehoven.

Vidare påverkas arbetslösheten och utvecklingen inom försörjningsstöd av både konjunktur och kompetensförsörjningsbehov på arbetsmarknaden. I takt med att arbetsmarknaden ställer allt högre krav på kompetens, kan allt fler framöver komma att hamna i långtidsarbetslöshet. Det innebär i sin tur att insatser från både vuxenutbildning och Jobbtorg Stockholm kan komma att behöva ges till fler inom både befintliga och nya målgrupper med ett ökat lokalbehov som följd.

4.4 Övrigt

4.4.1 Bedömd hyreskostnadsutveckling

Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att den totala hyreskostnaden kommer att öka med cirka elva procent år 2021.

Ökningen beror till stor del på att Jobbtorg Kista Unga kommer att flytta till nya lokaler under hösten 2020. Andra faktorer som påverkar hyran år 2021 är omförhandling av hyresavtal för huvudkontoret och en verksamhetslokal. Vidare är kostnaderna för två nya lokaler där förvaltningen planerar att samlokalisera några verksamheter grovt uppskattade. Verksamheten Stocket kommer flytta till en ny lokal som innebär en liten hyreshöjning.

År 2022 minskar kostnaden något då förvaltningen frånträder en lokal.

Förvaltningen bedömer i övrigt att inga större förändringar av den totala hyreskostnaden kommer att ske under planeringsperioden. Framtida omförhandlingar av hyresavtal kan dock innebära en merkostnad som kalkylen inte räknat med.

4.4.2 Samverkan

Projektet "Hållbar etablering" samlokaliseras med Intro Stockholm som bedrivs av socialförvaltningen. Som regel, undersöker arbetsmarknadsförvaltningen interna lösningar eller möjligheten till samlokalisering vid lokalförändringar.

4.4.3 Lokaler vars hyresavtal är uppsägningsbara inom tre år

Förvaltningen har enligt LOIS 30 avtal som kan sägas upp de närmaste tre åren, vilket är en majoritet av förvaltningens avtal. Detta beror på att många av förvaltningens avtal sträcker sig på korta tidsperioder, vilket ger förvaltningen en ökad flexibilitet att hålla lokalbeståndet relevant för de verksamheter som är politiskt aktuella, men innebär också en osäkerhet samt risk ifall fastighetsägarna väljer att omförhandla avtalen.